Antimilitaristi

ARMEIJA

SYKSY 2018

MIELIKUVIEN VALTAVA VOIMA

SIVU 10

KARSEIMMAT INTTIKOKEMUKSET

SIVU 12

HARJOITELLAAN VÄLILLÄ RAUHAAKIN

SIVU 18

ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITTO
Rauhanasema • Veturitori 3 • 00520 Helsinki

puh. 040 836 2786 • fax 09 147 297
toimisto@akl-web.fi • www.akl-web.fi

Facebook: Aseistakieltäytyjäliitto AKL
Twitter: @Akl_Wri
Instagram: Aseistakieltaytyjaliitto

ASEISTAKIELTÄYTYJIEN NEUVONTA
puh. 040 836 2786, neuvonta@akl-web.fi

LAKIAPUA
lakiasiainsihteeri Juha Keltti
puh. 044 950 8520, juha.keltti@akl-web.fi

LIITY JÄSENEKSI
Aseistakieltäytyjäliiton jäseneksi voivat liittyä kaikki, jotka kannattavat liiton periaatteita. Perusjäsenmaksu on 10 euroa, alennettu maksu 5 euroa (palveluksessa oleville sivareille, totaalikieltäytyjille - joiden oikeusprosessi on kesken - ja kaikille maksuvuonna 22 vuotta tai vähemmän täyttäville). Tukijäsenmaksu on 20 euroa.

Maksa jäsenmaksusi tilille FI87 8000 1700 7505 41. Kirjoita viestiosaan nimesi ja yhteystietosi (katuosoite lehteä varten, sekä sähköpostiosoite). Jäsenmaksuun sisältyy neljä kertaa vuodessa ilmestyvä Antimilitaristi -lehti.

Antimilitaristi on Aseistakieltäytyjäliitto ry:n neljästi vuodessa julkaisema antimilitaristinen kulttuurilehti.

Vuositilaus 15 euroa. Tili FI87 8000 1700 7505 41.
Lehden tilaus sisältyy Aseistakieltäytyjäliiton jäsenmaksuun.

TOIMITUS NUMEROSSA 3/2018

Päätoimittaja: Aku Kervinen
Ulkoasu ja taitto: Anna Saharinen
Tekijät ja avustajat: Kristian Autio, Juha Keltti, Juuso Koponen, Meena Lindroos, Juhani Mastokangas, Esa Noresvuo, Paula Noresvuo, Sami Nyyssölä, Annariina Rannikko, Kaj Raninen, Kikka Rytkönen ja Nelli Tolonen

www.antimilitaristi.fi

ISSN 2342-2998

PAINOPAIKKA:
Suomen Uusiokuori Oy, Somero

Antimilitaristi on Aikakauslehtien Liiton sekä kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kultti ry:n jäsen.

Lehdessä esitetyt artikkelit eivät välttämättä vastaa kaikkien kirjoittajien tai toimituskunnan näkemyksiä. Kukin seisoo omien artikkeleidensa takana.

Kansi: Meena Lindroos *Yksi(lö)? Vesivärimaalaus 2018.*

Antimilitaristin seuraava numero ilmestyy joulukuussa 2018

Tekijäksi?

Antimilitaristi etsii joukkoonsa jatkuvasti toimittajia, kääntäjiä, kuvaajia, kuvittajia, kolumnisteja, runoilijoita… Ota yhteyttä ja liity iloisen kirjavaan vapaaehtoisjoukkoomme!

Hoksasitko asian, ilmiön tai henkilön, josta haluaisit lukea? Tiedätkö aiheisiin liittyvän opinnäytetyön tai tutkimuksen? Vinkkaa juttuaihe!

paatoimittaja@antimilitaristi.fi

Työharjoitteluun?

Aseistakieltäytyjäliittoon voi hakea työharjoitteluun esimerkiksi opintoihin liittyen tai työttömänä TE-toimiston aktivointipalvelujen kautta.

Vaatimuksena on palava halu tehdä rauhantyötä!

Antimilitaristi

ARMEIJA PÄÄKIRJOITUS SYKSY 2018

Ihan liikaa intistä

Joskus tuntuu siltä, että kaikki nuoret Suomessa käyvät armeijan, tavalla tai toisella. Vaikka kuuluisikin siihen runsaslukuiseen joukkoon, jonka ei tarvitse armeijaan mennä määritellyn sukupuolensa, terveydentilansa tai vakaumuksensa tähden, ei uskoakseni kukaan nuori pääse välttymään ikätoverien inttitarinoilta.

Monet palvelustaan suorittavat ovat myös varmoja siitä, että inttijorinat kiinnostavat kaikkia muita loputtomasti. Inttislangin termien ei tarvitse avautua kuulijoille, mutta tämä ei yleensä tarinan kerrontaa häiritse. Toisaalta tähän on varmaan syytä suhtautua kärsivällisesti, koska mistäpä muusta kuin armeijasta ihminen puhuisi, kun monen kuukauden ajan kaikki muu elämä ja sosiaaliset suhteet muihin kuin inttitovereihin ovat enemmän tai vähemmän katkolla.

Antimilitaristin näkökulmasta monet inttitarinat hämmästyttävät. Vaikka aseellinen maanpuolustus otettaisiinkin lähtökohdaksi, eikö näitä asioita voisi mitenkään hoitaa toisin? Puolustusvoimat vahtii naurettavalla tarkkuudella sitä, missä asennossa käsi on tervehdyksessä, kenen pitää tervehtiä ketäkin milläkin tavalla, miten kukakin pukeutuu ja miltä sotilaiden punkat näyttävät. Miten tämä kaikki palvelee maan puolustamista jää ulkopuoliselle hämäräksi. Näitä hämmästyttäviä inttitarinoita voi lukea esimerkiksi tämän lehden sivuilta 12-13.

Puolustusvoimat ja sen asiaa tukevat poliitikot perustelevat yleistä asevelvollisuutta usein sillä, että se on peruskoulun tavoin koko ikäluokkaa koskeva yhdistävä kokemus. Vaikka melko runsas enemmistö nuorista ei armeijaa käykään, on tässä väitteessä ehkä sittenkin jotakin perää. Voihan olla, että yleinen maanpuolustustahto todella nousee ja aseellisen maanpuolustuksen hyväksyttävyys lisääntyy, kun suuri osa nuorista käy armeijan ja loput tulevat sen kanssa tutuiksi kuulemiensa inttitarinoiden kautta. Siksikin koko yhteiskuntaa militarisoivasta asevelvollisuudesta luopuminen on antimilitaristien mielestä tärkeämpi tavoite, kuin esimerkiksi jonkin eri sukupuolia koskevan kansalaispalveluksen luominen. Lisää armeijan asemasta sosiaalisena normina ja inttitarinoiden avulla luotujen positiivisten mielikuvien voimasta voi lukea sivuilta 10-11.

Intti on ihmeellinen paikka. En mennyt ollenkaan, mutta ohikaan en näköjään päässyt.

P.S. Armeija alkaa kuulemma tarjota kasvisruokaa kahdella aterialla viikossa kaikille siellä palvelustaan suorittaville. Tämä ei taida ratkaista kaikkia armeijaan liittyviä eettisiä ongelmia.

AKU KERVINEN
paatoimittaja@antimilitaristi.fi

SISÄLLYS

Pääkirjoitus ... 3
Kannanotto ... 4
Uutisia ... 6
Armeija
Mielikuvien mahtava voima ... 10
Karseimmat inttikokemukset ... 12
Armeija ilman aseita ... 14
Hyvä päivä ... 16
Kumma keikka ... 17
Harjoitellaan välillä rauhaakin ... 18
Kohtaamisia Kuggomissa ... 19
Sosiaalinen etäisyys ja sen ylittäminen väkivallattomassa kamppailussa ... 22
Ihmismieli ydinaseiden maailmassa ... 24
Mitä sivari duunaa nyt? ... 25
Kysy Keltiltä ... 26
Itsetutkiskelun pataljoona & Toimintakalenteri ... 27

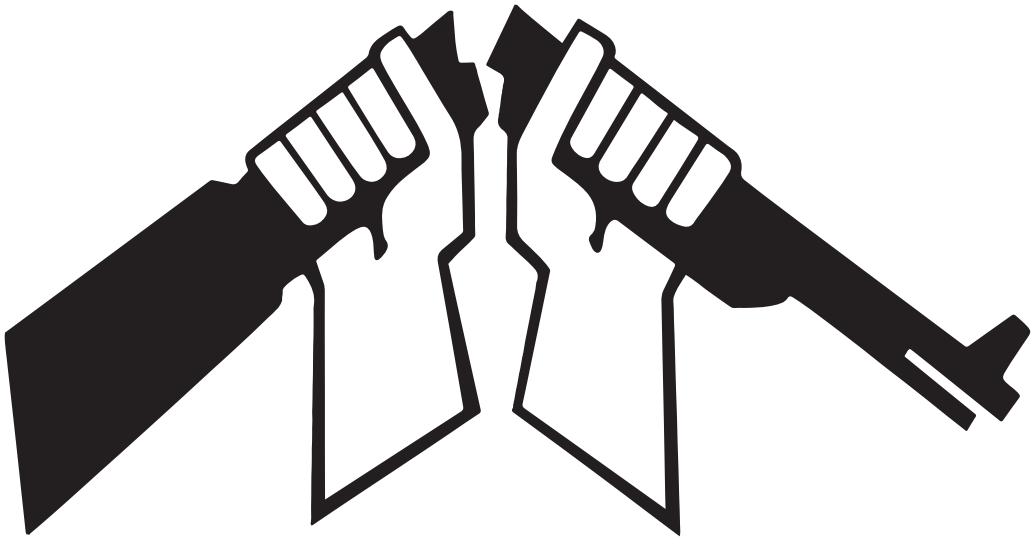

ITÄ-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS VAPAUTTI TOTAALIKIELTÄYTYJÄN

Itä-Uudenmaan käräjäoikeus päätti 15.6. antamassaan kansliapäätöksessä vapauttaa siviilipalveluksesta kieltäytymisestä syytetyn 28-vuotiaan totaalikieltäytyjän. Käräjäoikeus viittasi ratkaisussaan Helsingin hovioikeuden helmikuussa antamaan ratkaisuun. Hovioikeus totesi tuolloin, ettei muita vakaumuksia voida asettaa Jehovan todistajien vakaumukseen nähden eriarvoiseen asemaan.

Syytetty kieltäytyi siviilipalveluksesta tammikuussa 2018 perustellen kieltäytymistään sillä, että suorittaessaan siviilipalvelusta sodan aikana voi joutua tukemaan sotatoimia. Hän kertoo haluavansa estää sotia niiden edistämisen sijaan.

Käräjäoikeuden ratkaisu vahvistaa aikaisemmin keväällä syntyneen tilanteen, jossa vakaumukseen perustuvasta totaalikieltäytymisestä ei tällä hetkellä langeteta rangaistuksia. Itä-Uudenmaan käräjäoikeus käsittelee kaikki siviilipalveluksesta kieltäytymisestä nostetut syytteet. Asevelvollisuudesta kieltäytymisestä nostettujen juttujen käsittelyä on lykätty muissa tuomioistuimissa.

Aseistakieltäytyjäliitto toteaa, että totaalikieltäytyjien vapausrangaistuksista tulee luopua pysyvästi. Suomen perustuslain syrjintäkiellon lisäksi ne rikkovat Suomea sitovan YK:n kansalais- ja poliittisia oikeuksia koskevan yleissopimuksen 18. artiklan turvaamaa ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapautta. YK:n ihmisoikeuselimet ovatkin kehottaneet Suomea laajentamaan nykyisin vain Jehovan todistajia koskevaa vapautusmenettelyä ja luopumaan vapausrangaistuksista.

SURKEAA SELVITYSTYÖTÄ

Puolustusministeriön asettama työryhmä selvitti Jehovan todistajien vapautuslain tulevaisuutta kevään ja alkukesän aikana. Muistionsa se antoi heinäkuun alussa. Johtopäätös ei yllättänyt: Jehovan todistajien vapautuslaki tulee kumota. Oikeastaan tämä ratkaisu oli kirjoitettu sisään jo puolustusministeri **Jussi Niinistön** toimeksiantoon, jonka mukaan esitettävä ratkaisu ei saa vaarantaa miehiä koskevan asevelvollisuuden toimeenpanemista.

Kun vaihtoehtoja ei vaivauduta edes miettimään, lopputulos onkin varsin selvä. ”Suomen asevelvollisuusjärjestelmän toimivuus ja asevelvollisten yhdenvertaisuus kuitenkin edellyttävät, että palveluksen suorittaminen on pakollista ja että velvollisuudesta kieltäytymisestä seuraa tehokas ja tavoiteltavaan hyötyyn (sic) nähden oikeasuhtainen seuraamus”, sanotaan muistion yhteydessä laaditussa ehdotuksessa hallituksen esitykseksi. Vapausrangaistusten on siis jatkuttava ja jatkossa niiden on koskettava myös niitä Jehovan todistajia, jotka eivät siviilipalvelusta katso voivansa suorittaa. Tähän tulokseen pääseminen edellyttää kuitenkin varsin eriskummallista vääristelyä Suomea sitovien ihmisoikeussopimusten sisällöstä.

ERISKUMMALLISTA IHMISOIKEUSYMMÄRRYSTÄ

Kysymys Jehovan todistajien ja muiden aseistakieltäytyjien asemasta on ensisijaisesti ihmisoikeuskysymys. Kevään ja kesän aikana käyty keskustelu käynnistyi Helsingin hovioikeuden ratkaisusta jättää totaalikieltäytyjä rangaistukseen tuomitsematta Suomen perustuslain yhdenvertaisuussäännöksiin perustuen. Asiaan toistuvasti huomionsa kiinnittäneet YK:n ihmisoikeuselimet ovat pohjanneet kritiikkinsä toiseen keskeiseen perusoikeuteen: ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauteen.

Puolustusministeriön ja pääesikunnan työryhmä joutuu suhteuttamaan lopputuloksensa ihmisoikeuksiin ja yltää tässä yrityksessään varsin omalaatuisiin lopputuloksiin. Ehdotus hallituksen esitykseksi sisältää alaluvun, jossa pohditaan ehdotuksen suhdetta Suomen kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin. Ja päädytään siihen, että se on niiden mukainen: vaikka kansainväliset sopimukset säätävätkin aseistakieltäytymisoikeuden, siihen ei sisälly oikeutta kieltäytyä siviilipalveluksesta.

Puolustushallinnolta jää ikävä kyllä huomaamatta, että ihmisoikeussopimusten tulkintaelimet ovat asiasta täysin päinvastaista mieltä. Kun YK:n ihmisoikeuskomitea vaati Suomea korjaamaan ongelman viimeksi vuonna 2013, se vaati nimenomaan vapautuslain laajentamista ja perusti vaatimuksensa ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapautta koskevan sopimuksen 18. artiklaan, ei yhdenvertaisuuteen. Vuosi sitten kesällä YK:n ihmisoikeusneuvosto kehotti Suomea vapauttamaan kaikki vangitut aseistakieltäytyjät.

Aseistakieltäytyminen on nykyisen tulkinnan mukaan ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapauden hyväksyttävää käyttämistä, joten siitä langetettavat vapausrangaistukset tarkoittavat yhden perusoikeuden käytöstä johtuvaa vapaudenriistoa. Siviilipalvelusmahdollisuuden tarjoaminen ei enää valtiota tästä pelasta. Ja vielä vähemmän tietysti silloin, kun siviilipalveluskin on YK:n kriteereillä rangaistuksen luontoinen ja 18. artiklan vastainen, kuten Suomen siviilipalvelus kestoltaan tällä hetkellä on.

Työryhmäkin toki huomaa uskonnon vapauteen liittyvän ongelman. Niinpä ehdotuksessa hallituksen esitykseksi "järkeillään", ettei siviilipalveluksesta vapauttaminen enää toteuta Jehovan todistajien uskonnonvapautta, koska yhteisö ei enää kiellä jäseniltään siviilipalveluksen suorittamista. Tällainen arviointi kertoo syvällisestä kyvyttömyydestä ymmärtää henkilökohtaisen vakaumuksen perusluonnetta. Vaikka Jehovan todistajat yhteisönä eivät enää edellytäkään jäseniltä totaalikieltäytymistä, yksittäisen Jehovan todistajan vakaumus saattaa sitä yhä edellyttää. Rajoitetaanko uskonnonvapautta, jos uskonnollisen vakaumuksen noudattamisesta laitetaan jatkossa taas vankilaan?

YHDENVERTAISTA RANKAISEMISTA

Jätettyään huomiotta esitykseensä sisältyvät ongelmat työryhmän lopputulema on, että sen ehdotus edistää ihmisoikeuksia kun "esityksen tavoitteena on varmistaa, että kaikkia uskonnollisia ja muita vakaumuksia kohdellaan Suomen asevelvollisuusjärjestelmässä perustuslain 6 §:ssä edellytetyllä tavalla yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi". Eli asia on kunnossa, kunhan rangaistaan kaikkia yhdenvertaisesti -asiasta, josta ei saisi rangaista ollenkaan. Yhdenvertaisuusargumentoinnin käyttäminen on jo lähtökohtaisesti ongelmallista, koska koko asevelvollisuusjärjestelmä perustuu ihmisten erilaiseen kohteluun: tällä hetkellä "yleiseen" asevelvollisuuteen sisältyvän palveluksen suorittaa noin 35% kustakin ikäluokasta. Myös siviilipalveluksen pituus on järjestelmään sisältyvä yhdenvertaisuusongelma. YK:n ihmisoikeuskomitea on katsonut sen syrjiväksi. Vakaumukseen perustuva syrjintä siis jatkuu vapautuslain tulevaisuudesta huolimatta.

Työryhmän mielestä vapautuslain huono puoli on, että totaalikieltäytyjien lukumäärä saattaa kasvaa. Tämän ongelman ratkaisemiseksi työryhmällä on mielenkiintoinen ratkaisuesitys: Jehovan todistajien halukkuus suorittaa siviilipalvelus saattaa lisääntyä, mikäli yhteyttä aseellisen palveluksen ja siviilipalveluksen välillä edelleen höllennetään. Niinpä puolustusministeriö tarjoaa selvitettäväksi mahdollisuutta, että puolustushallinnon edustus Siviilipalvelusasiain neuvottelukunnasta poistetaan. Ehdotus on alun perin yksi Aseistakieltäytyjäliiton siviilipalveluslain muutostyöryhmälle keväällä esittämistä vaatimuksista.

Kokonaisuutena puolustusministeriön muistion ei tulisi voida toimia lainvalmistelutyön perustana. Sen sijasta asiaa tulisi pohtia uudelleen laajalla pohjalla, ihmisoikeusnäkökohdat tällä kertaa huolella analysoiden. Sen ei pitäisi olla mahdotonta edes Suomen nykyiselle hallitukselle.

Kuvat: War Resisters' International

ETELÄ-KOREA: PERUSTUSLAKI-TUOMIOISTUIN TUNNUSTI ASEISTA-KIELTÄYTYMISOIKEUDEN

Etelä-Korean perustuslakituomioistuin määräsi kesäkuussa maan hallituksen luomaan siviililuontoisen vaihtoehtopalveluksen aseistakieltäytyjille.

Tuomioistuin päätti, että asepalveluslain 5. pykälä, joka ei tarjoa vaihtoehtoista palvelusmuotoa, rikkoo perustuslakia. Laki tulee muuttaa vuoden 2019 loppuun mennessä. Samaan aikaan se kuitenkin päätti myös, etteivät aseistakieltäytyjille langetettavat enimmillään kolmen vuoden vankeusrangaistukset riko perustuslakia.

Rauhan- ja ihmisoikeusjärjestöt tervehtivät aseistakieltäytymisoikeuden tunnustamista tyytyväisinä. Ne toteavat yhteisessä lausunnossaan, jonka yksi allekirjoittaja oli Etelä-Korean WRI-järjestö Maailma ilman sotaa (WWW):

"Tämä päätös muuttaa yhteiskuntaa kypsemmäksi - sellaiseksi, jossa yksilöiden omaatuntoa kunnioitetaan ja ihmisoikeudet on turvattu, mikä avaa oven rauhanomaiseen toimintaan monille, joiden aikaisemmin täytyi valita sotilaspalveluksen ja vankeuden välillä.

Järjestöt kehottivat hallitusta luomaan vaihtoehtopalveluksen nopeasti.

WRI toteaa, että tuomioistuimen päätös tunnustaa aseistakieltäytymisoikeus on tervetullut. On kuitenkin edelleen vaadittava, että hallitus vapauttaa kaikki vangitut aseistakieltäytyjät välittömästi ja varmistaa, ettei yhtään aseistakieltäytyjää vangita tulevaisuudessa.

KAKSI ASEISTAKIELTÄYTYJÄÄ VANGITTU ISRAELISSA

Aseistakieltäytyjät **Luhar Altman** ja **Hilel Garmi** on vangittu Israelissa heidän kieltäydyttyään palvelemasta armeijassa. Altmanille kyseessä on ensimmäinen ja Garmille toinen vankeustuomio

Molemmat tuomitut julkistivat kieltäytymisensä 6. elokuuta värväyskeskuksessa. Paikalla oli aseistakieltäytyjien solidaarisuusverkosto Mesarvotin aktiiveja sekä tuomittavien ystäviä ja perheenjäseniä. Kieltäytymisen seurauksena molemmat vangittiin. Altmanin tuomion pituus oli 10 ja Garmin 20 päivää. Molemmat ovat tällä hetkellä kaltereiden takana.

Garmi kirjoitti aseistakieltäytymisjulistuksessaan: "En voi värväytyä, koska hyvin nuoresta alkaen olen uskonut, että ihmiset ovat tasa-arvoisia. En usko, että on jotain nimittäjää, jonka kaikki juutalaiset jakavat ja joka erottaa heidät arabeista. En usko, että minua tulisi kohdella eri tavalla kuin Gazassa tai Jeninissä syntynyttä lasta enkä usko, että kenenkään meistä suru ja onni on tärkeämpää kuin kenenkään toisen. (...) Henkilönä, joka syntyi voimakkaammalle puolelle Välimeren ja Jordan-joen välissä vallitsevassa hierarkiassa, minulla on sekä mahdollisuus että velvollisuus yrittää taistella tätä hierarkiaa vastaan."

Hilel Garmi vangittiin ensimmäisen kerran 29. heinäkuuta, kuusi päivää sen jälkeen kun hän jätti ilmoittautumatta värväyskeskuksessa. Siviilipukuiset sotilaat pidättivät hänet kotonaan - mitä Israelin armeija ei ole tehnyt vuosikausiin.

Armeijapäivien vastainen protesti Saksan Mannheimissa.

PROTESTEJA ARMEIJAN VÄRVÄYSTOIMINTAA VASTAAN BRITANNIASSA JA SAKSASSA

Monissa länsimaissa armeijan värväystoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen. Silloin armeijat joutuvat käyttämään enemmän PR:ää saavuttaakseen mahdollisimman paljon nuoria jasuostutellakseen heidät liittymään riveihinsä. "Armeijapäivät" ovat olleet olennainen osa tätä strategiaa. Iso-Britanniassa ja Saksassa järjestettiin tällainen ”armeijapäivä” kesäkuussa.

Saksan armeija Bundeswehr järjesti 9. kesäkuuta jokavuotisen asevoimien päivän, joka on saanut alkunsa vuonna 2015. Päivän aikana armeija avasi kasarminsa ja toimistonsa yleisölle 16 kaupungissa eri puolilla Saksaa. Esittelemällä tilojaan ja toimintaansa armeija pyrkii houkuttelemaan nuoria ihmisiä riveihinsä ja näyttäytymään hyvänä työnantajana.

Vastatoimena paikallinen rauhanjärjestö DFG-VK organisoi maanlaajuisia vastalauseita armeijan PR-operaatiota vastaan ja järjesti aktioita useissa kaupungeissa, joissa armeijalla oli tapahtumia. Aktioissa tuotiin banderolleja esille sotilasparakeissa, keskeytettiin esityksiä ja levitettiin lentolehtisiä, jotka informoivat ihmisiä armeijan värväysstrategioista.

SOTA EI OLE PERHEVIIHDETTÄ

Britanniassa vietettiin yhdeksättä "asevoimien päivää" 30. kesäkuuta. Silloin järjestettiin sotilasparaateja, sotilasajoneuvo- ja asenäyttelyitä sekä lukuisia muita armeija-aiheisia, perheille suunnattuja sosiaalisia tapahtumia kaupungeissa eri puolilla maata.

WRI:n jäsenjärjestö Peace Pledge Union sanoi lausunnossaan: "Asevoimien päivä toimii värväyksen työkaluna kahdella tasolla: nuoria ajetaan värväytymään asevoimiin samaan aikaan kun militaristista ajattelutapaa ajetaan huomattavasti suuremmalle joukolle ihmisiä."

Vastatoimena aktivistit järjestivät omia tapahtumia 15 kaupungissa eri puolilla maata. Tapahtumissa nähtiin suoraa toimintaa ja mielenosoituksia sekä jaettiin lentolehtisiä ihmisille näyttelypaikoissa. Toiminnallaan aktivistit protestoivat armeijan ”markkinointitoimia” vastaan ja korostivat, "ettei sota ole perheviihdettä”. Kampanjaa toteutettiin myös sosiaalisessa mediassa.

Sekä saksalaiset että brittiläiset aktivistit sanoivat jatkavansa vastalauseitaan tulevina vuosina niin kauan kuin "perheystävällinen" armeijan markkinoiminen jatkuu.

KUVAT: WAR RESISTERS' INTERNATIONAL

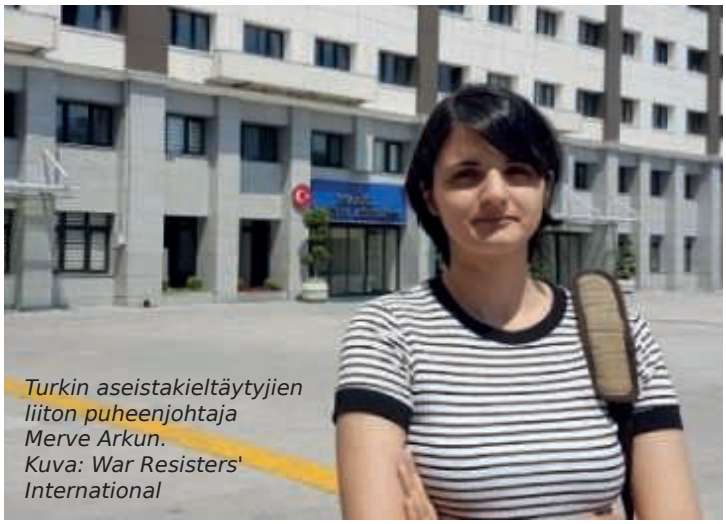

Turkin aseistakieltäytyjien liiton puheenjohtaja Merve Arkun. Kuva: War Resisters' International

RAUHANJÄRJESTÖN PUHEENJOHTAJA SYYTETTYNÄ TERRORISMIN TUKEMISESTA TURKISSA

Aseistakieltäytyjäliiton turkkilaisen sisarjärjestön VRDER:n puheenjohtaja **Merve Arkunin** toiminnasta on aloitettu rikostutkinta. Arkunia syytetään "propagandan tuottamisesta terroristijärjestölle". Turkissa on voimassa "yleisön armeijasta vieraannuttamisen" vastainen laki, joka kriminalisoi julkisen aseistakieltäytymisoikeuden puolesta puhumisen, ja jonka nojalla voidaan tuomita jopa kahden tai kolmen vuoden vankeuteen.

VRDER:n mukaan rikostutkinnan syy on tiedotustilaisuus, jonka se järjesti Kansainvälisenä aseistakieltäytyjäpäivänä 15.5.2016 Diyarbakirin kaupungissa. Tilaisuudessa jaetun kannanoton otsikkona oli: "Emme anna Diyarbakirin muuttua varuskuntakaupungiksi", minkä lisäksi siellä jaettiin aseistakieltäytyjien itse kirjoittamia aseistakieltäytymisjulistuksia. Tilaisuudessa myös kehotettiin ihmisiä suojelemaan kaupungin läheisiä metsäalueita sotatoimien aiheuttamilta ympäristötuhoilta sekä arvosteltiin Turkin armeijan sotilasoperaatioiden inhimillisiä, ympäristöllisiä ja kulttuurisia vaikutuksia Turkin Kurdistanissa.

Nyt kaksi vuotta tämän jälkeen VRDER on saanut tietää sen puheenjohtajaa vastaan aloitetusta rikostutkinnasta. 5.6.2018 Arkun antoi Istanbulissa Turkin poliisin terrorismin vastaiselle osastolle lausunnon jossa ilmoitti, että aseistakieltäytyjät ovat vastustaneet sotaa eri puolilla maailmaa, ja että järjestön 15.5.2016 julkaisema kannanotto ilmaisi heidän mielipiteensä sodasta. Myös VRDER julkaisi puheenjohtaajaansa tukeakseen julkilausuman, jossa todetaan muun muassa:

"Vaikka hallitus yrittää pelotella ja masentaa aseistakieltäytyjiä ja antimilitaristeja rikostutkintojen ja oikeudenkäyntien avulla, se ei tule onnistumaan. Me, jotka puolustamme elämää kuolemaa vastaan ja rauhaa sotaa vastaan, emme lakkaa sanomasta ääneen, että aseistakieltäytyminen on ihmisoikeus. Merve Arkun ei ole yksin! Rauhan puolustaminen ei ole rikos! "

Kuva: Wikimedia Commons

UUSIA VANKEUSTUOMIOITA ASEISTAKIELTÄYTYJILLE TURKMENISTANISSA

Turkmenistanin tuomioistuimet jatkavat vankeustuomioiden jakamista aseistakieltäytyjille. Kesä-elokuussa 2018 kuusi aseistakieltäytyjää on vangittu. Lisäksi kaksi aseistakieltäytyjää vangittiin jo tämän vuoden tammikuussa. Kaikki vangitut ovat iältään 18–24 -vuotiaita Jehovan todistajia, jotka ovat kieltäytyneet pakollisesta asepalveluksesta uskonnollisista syistä. Heidän saamansa tuomiot ovat pituudeltaan yhdestä kahteen vuotta.

Tammikuun ja heinäkuun välisenä aikana vangitut kuusi aseistakieltäytyjää – **Arslan Begenchov**, **Kerven Kakabayev**, **Mekan Annayev**, **Ikhlosbek Rozmetov**, **Veniamin Genjiyev** ja **Maksat Jumadurdiyev** – suorittavat rangaistustaan Seydin työleirillä. Elokuussa tuomitut **Isa Sayayev** ja **Ruslan Artykmuradov** ovat valittaneet tuomioistaan, ja heidät on toistaiseksi määrätty yhden vuoden vankeuteen tavallisilla siviilihallinnon ylläpitämillä työleireillä. Jos heidän valituksensa hylätään, heidätkin todennäköisesti siirretään Seydin työleiriin.

Turkmenistanissa asepalvelus on pakollinen 18–27 -vuotiaille miehille, ja sen pituus on yleensä kaksi vuotta. Huolimatta Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön toistuvista vetoomuksista Turkmenistanin valtio ei ole ottanut käyttöön siviilipalvelusjärjestelmää vaihtoehtona asepalvelukselle.

RUOKAA EI ASEITA -TYÖLEIRI JO 16. KERRAN

Kuva: Kaj Raninen

Helsingin kansainvälinen Ruokaa ei aseita -työleiri järjestettiin heinäkuun alussa jo 16. kerran. Tämän kesän leirille osallistui vapaaehtoisia Belgiasta, Irlannista, Meksikosta, Puolasta ja Venäjältä. Osallistujien joukossa oli myös kolme Suomessa asuvaa turvapaikanhakijaa. Ryhmä jakoi ruokaa kuudessa eri puolilla Helsinkiä järjestetyssä tapahtumassa, jotka keräsivät useita satoja ruokailijoita.

"Asevarusteluun laitetaan järjettömiä rahasummia. Varustelumenot ovat olleet kasvussa viime vuosina maailmanlaajuisesti ja Suomessakin suunnitellaan valtavien sotilashankintojen tekemistä. Samaan aikaan rahaa leikataan esimerkiksi sosiaalipalveluista ja leipäjonot kasvavat kasvamistaan. Ruokaturvaa ei pystytä takaamaan kaikille ja ihmiset joutuvat punnitsemaan, ostavatko ruokaa vai jotain muuta elämiselle välttämätöntä", sanoi kesän 2018 leirin projektikoordinaattorina toiminut **Sini Kangaspeska**.

REA:n leirillä valmistettu ja jaettu ruoka on aina kasvisruokaa, johon käytetään kauppojen lahjoittamia hävikkiraaka-aineita. Eettisten ongelmien lisäksi eläinteollisuus kuormittaa maapallon voimavaroja suunnattomasti enemmän kuin kasvisruoan tuottaminen. Eläinperäisellä ruoalla on mahdotonta saada ruokittua maailman jatkuvasti kasvavaa ihmismäärää. "Kaupat ovat lähteneet melko hyvin mukaan lahjoittamaan ruokaa. On kaikkien etu, että hävikkiruoka tulee käyttöön", Kangaspeska kiitteli.

MUUT MEDIAT

Armeijaan tulee pakollinen kasvisruokapäivä joka viikko – syynä terveellisyys ja ilmastonmuutos
YLE 21.8.2018

Kasvisruokalinjaus tuli yllätyksenä puolustusministerille - "Mikään armeija ei taistele linssikeiton ja kukkakaalipirtelön voimalla"
LÄNNEN MEDIA 24.8.

Tuntematon sotilas olisi riemuinnut linssikeitosta ja kukkakaalipirtelöstä
ILTALEHTI 25.8.2018

Kuuman puheenaiheen kunniaksi: Täyttävät linssikeitot ja kukkakaalipirtelö
ILTA-SANOMAT 27.8.2018

K-ryhmä selvitti: "Moni suomalainen korkeakouluopiskelija opiskelee linssikeiton, kukkakaalipirtelön ja avokadon voimalla"
KAUPUNKILEHTI KAMU 4.9.2018

Puolustusvoimat selvitti: Kasvisruoka täyttää yleiset ravitsemussuositukset
STT 7.9.2018

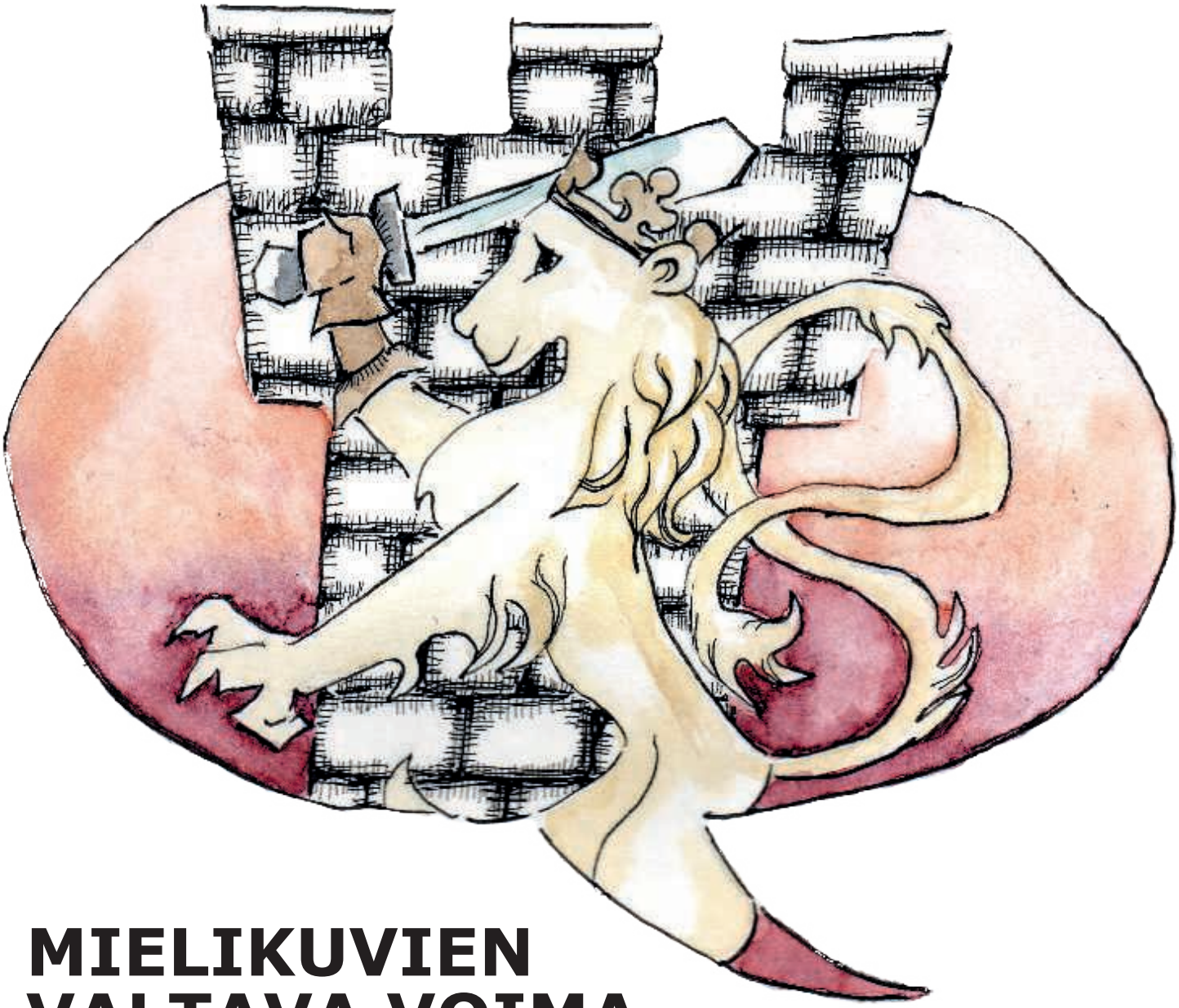

MIELIKUVIEN VALTAVA VOIMA

Mikä on mielikuvasi armeijasta? Onko se metsäreissu ja riukupaska? Munkkikahvit sotkussa? Lähdetkö armeijaan, koska niin nyt vaan on tapana tehdä?

Oletko valmis tappamaan ihmisen, mikäli tilanne niin vaatii? Jos olet käynyt armeijan ja jäänyt reserviin, sinun pitää olla. Tietysti tämä käsitellään varusmieskoulutuksen aikana. Ei ole uutinen armeijan harmaat pukeneelle, että kriisitilanteen sattuessa pitää tarvittaessa tappaa toinen ihminen ja tämän asian kanssa pitää olla sinut. Mutta samalla se on asia, josta ei puhuta julkisesti. Todennäköisesti ymmärrys tästä tulee sotilaalle konkreettisesti vasta, kun koulutus on käynnissä.

ARMEIJA SOSIAALISENA NORMINA

Normi tarkoittaa sosiaalisessa elämässä kirjoittamatonta sääntöä, jonka mukaan eletään. Normeja harvemmin kyseenalaistetaan. Normit eli vakiintuneet toimintamallit eivät ole tietoisen prosessin tulosta, vaan niitä uusinnetaan ja toisinnetaan jatkuvasti käytöksessä ja elämänvalinnoissa. Kulttuuri johon on kasvaessaan sosiaalistunut, antaa normeille suuntaviivat. Normeja toteutetaan, koska niiden mukaan eläminen on totuttu tapa olla.

Armeijan käyminen on suomalaisessa yhteiskunnassa sosiaalinen normi. Julkisessa puheessa tälle normille on harvoin mitään vaihtoehtoja. Ja miksipä tähän mukavaan, maskuliinisen elämänkulun nuoruusajan itsestäänselvyyteen tarvitsisikaan vaihtoehtoja esitellä? Se, että armeijan käy suurin osa tietyn ikäluokan kategorisista miehistä (ja kasvavassa määrin myös kategoriset naiset), palvelee varsin mainiosti muuttumattomina pidettyjä yhteiskuntajärjestelmiä.

Kaikilla on niitä sukulaismiehiä, jotka kertoilevat intistä varsin legendaarista läppää. Mitä maksoi tupakka-aski tuohon maailman aikaan ja mitä tehtiin poikain kanssa iltavapailla. Ja

onhan se loogista, sillä ihmisellä on taipumus muistojaan jakaessa keskittyä iloisiin ja hauskoihin asioihin. Julkisessa puheessa ja median kuvastossa intti on niin ikään hauska paikka, jossa luodaan hyviä muistoja, syödään hernekeittoa torstaisin ja välillä käydään maastossa. Nämä ovat kaikki niitä tapoja, joilla kollektiivista, ehkä toki oikeaa mutta paljosta vaikenevaa, mielikuvaa armeijasta pidetään yllä.

ROBIN, ARMEIJANKIN KULTAPOIKA

Laulaja Robin aloitti armeijan menneenä kesänä. Hän liittyi harmaisiin heinäkuun erässä. Asiasta ei selvitty uutisoimatta, vaan niin iltapäivälehdet kuin naistenlehdetkin kirjoittivat tapahtumasta. Tyyli, jolla Robinin armeijaan menosta kerrottiin, on jatkumoa kollektiivisen armeijamielikuvan muuttumattomuudelle.

Iltalehden mukaan (9.7.2018) Robin toteaa, kuinka on ”hauskaa päästä tollaseen ympäristöön. Siellä mua kohdellaan samalla tavalla kuin kaikkia muita”. Ilta Sanomien otsikon mukaan (13.9.2018) Robin pukee päälleen ”naisten ihaileman univormun”. Me Naisten jutussa (9.7.2018) kiinnitytään Robinin armeijan alkamiseen niin ikään huumorin kautta: Robinille annetaan vinkkejä armeijassa pärjäämiseen tämän omien kappaleiden lyriikoiden kautta. Aiheena ovat muun muassa vaatteet, uudet kaverit, aamuheräämiset ja armeijan sisäinen hierarkkinen asetelma. Toisin sanoen armeija on paikka, jossa saa kavereita ja jossa kaikki ovat samanarvoisia, paitsi kun natsat lisääntyvät. Armeija on paikka, jonka käyneet saavat naisiltakin vankkumatonta hyväksyntää, ja armeijan suurimmat puutteet koskevat ohjeiden noudattamisen pakollisuutta sekä aikataulujen pikkutarkkuutta.

MUUTTUMATON INSTITUUTIO?

Tammikuussa Yle Areenassa katsottavaksi julkaistu sarja Naissotilaat kertoo tositelkkarinomaisesti nuorista naisista, jotka ovat armeijassa. Näkökulma ja kiintopiste on siis siinä, millaista on asepalvelus naisten silmin katsottuna. Jaksoja on yhdeksän, ja niissä käsitellään muun muassa kuria, fyysistä kuntoa, ammusten käsittelyä, naista johtajana, reserviupseerikoulun tanssiaisia ja tunteikasta kotiinlähtöä. Näkökulma siis ylläpitää erittäinkin perinteistä sukupuolittavaa näkemystä armeijan kontekstissa: kuinka nainen pärjää armeijan miehisessä maailmassa, kuinka tämä pitää kurin ja on ”uskottava” johtajana, mitä vaikeuksia naisella on fysiikkaa vaativissa tehtävissä, oikeiden ammusten käsittelyn jännittävyys nostetaan esiin ja kaiken kruunaa koiran haikea hyvästely, kun kotiinlähdön aika koittaa. Lopputulema tietysti on, että kyllä se hameväkikin hienosti pärjää.

Ylen jutussa (29.1.2017) koskien Naissotilaat-sarjaa mainitaan muun muassa vaatteet, jotka ovat kaikille samat sekä muutama pieni eroavaisuus sukupuolten välillä palvelusajan toimintakoodistoissa. Artikkelin painotus on kuitenkin silmiinpistävästi naisten armeijaan menemisen normittamisessa, siinä kuinka se on ”nykyään itsestään selvää” ja trendi kasvavaa.

Naissotilaat-sarja toimii armeijan sosiaalisen normin ylläpitäjänä, ja samalla se ulottaa normin myös naissukupuoleen. Retorisilla ja näkökulmavalinnoilla naisten osallistumista armeijaan totunnaistetaan, siitä tehdään tapa. Omassa elämässään tätä tapaa ja mielikuvaa toteuttava yksilö tai media kuvituksineen on osa jatkuvaa legitimaation prosessia, jossa instituution olemassaoloa ei tarvitse muuttaa, ei edes kyseenalaistaa. Armeija, myös naisten, on täten muuttumaton ja itsestään selvä instituutio.

Mielikuvilla on valtava voima. Positiivisia mielikuvia luomalla armeijasta tehdään houkutteleva paikka. Julkisessa puheessa armeijainstituution olemassaoloa harvemmin kyseenalaistetaan ja negatiiviset puolet jäävät pimentoon. Olisi syytä kysyä, miksi ihmeessä toisen ihmisen tappamisen ”tarpeen tullen” pitää olla ok? Ja kuka määrittää tarpeen?

ANNARIINA RANNIKKO
KUVITUS: MEENA LINDROOS

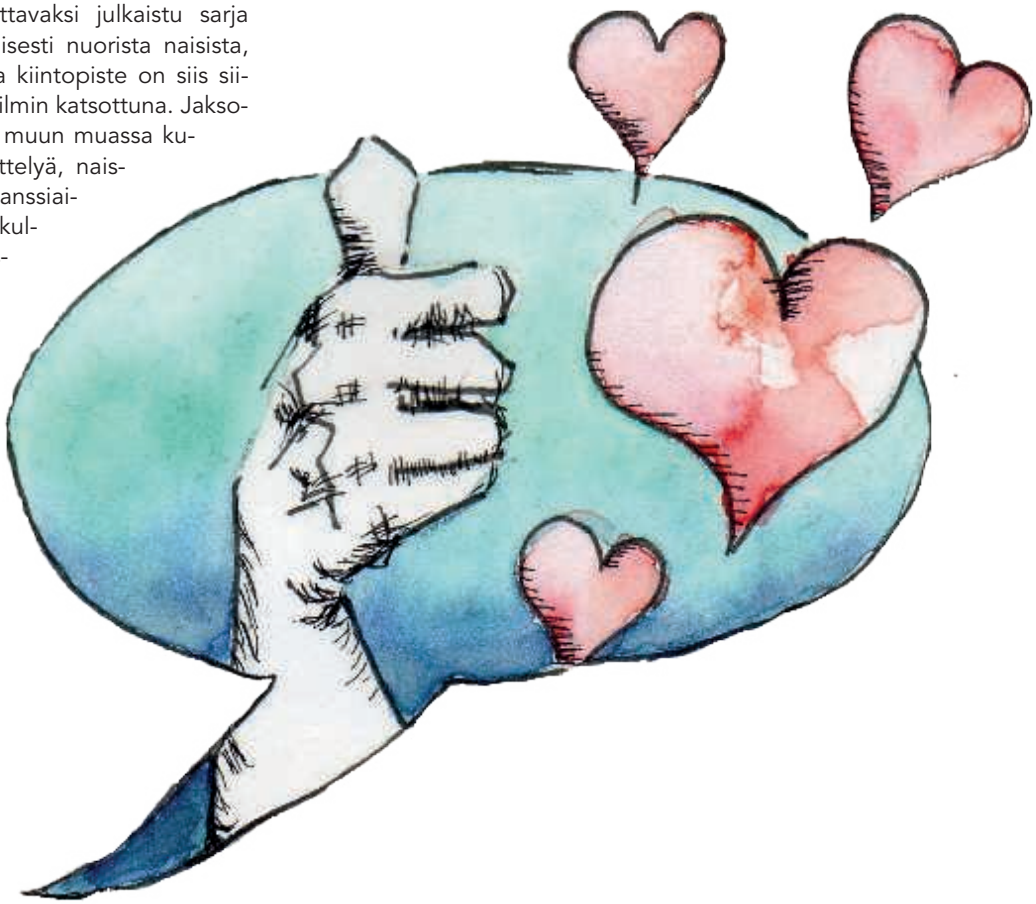

KARSEIMMAT INTTIKOKEMUKSET

Keväällä 2018 Antimilitaristi kertoi haluavansa kuulla inttitarinoita ja pyysi lukijoitaan lähettämään meille karseimmat inttikokemuksensa. Saimmekin kuulla muutamia kertomuksia pakollista asevelvollisuutta suorittaessa koetuista ongelmista, ja julkaisemme nyt tässä niistä kaksi.

HÄLLÄVÄLIÄ-MEININKIÄ JA PÄÄMÄÄRÄTÖNTÄ VAELTELUA METSÄSSÄ

Asevelvollisuudessa ei ole mitään järkeä edes militaristisesta näkökulmasta. Vastentahtoisesti koulutettavien varusmiesten motivaatio näkyy ”hälläväliä” -meininkinä. Ei välitetä, saavutetaanko koulutustavoitteet vai ei. Esimerkiksi suunnistamassa ollessamme eksyimme metsään. Ketään ei tuntunut kiinnostavan perille löytäminen ja touhusta tuli päämäärätöntä vaeltelua metsässä, kunnes harjoitus keskeytettiin joskus yöaikaan. Mikään muukaan ei tuntunut sujuvan ja lopulta eräs luutnantti kuvasi osastoamme sanoilla: "Vittu, mitä paskaa!" Tämä ei ainakaan kohentanut kenenkään jo entisestään heikkoa motivaatiota.

Armeijassa oli toki motivoituneitakin yksilöitä, mutta koulutus jouduttiin tekemään lähinnä motivoitumattomien ehdoilla, koska ei ketään voitu metsäänkään jättää. Jo armeijan itsensä kannalta olisi parempi olla tuhlaamatta resursseja vastentahtoisten varusmiesten kouluttamiseen. Ihmistä ei pohjimmiltaan saa tekemään sellaista, mitä hän ei halua. Yleisessä asevelvollisuudessa on kyse pikemminkin jonkinlaisesta jääräpäisestä konservatiivisesta yhteiskuntakäsityksestä kuin sotilaallisesti tehokkaimman mahdollisen puolustuksen rakentamisesta.

- NIMIMERKKI RESERVINKIELTÄYTYJÄ

Kuvat: Aku Kervinen

”Asevelvollisuudessa ei ole mitään järkeä edes militaristisesta näkökulmasta.”

VILLAKOIRAN HAUTAJAISET JA MUITA KOKEMUKSIA SIMPUTUKSESTA

Karseimmat inttikokemukset... Minun kokemukseni ovat kaukaiselta 1970-luvulta. Ehkä pelottavimpia ja epämiellyttävimpiä olivat luonnehäiriöiset ja/tai alkoholisoituneet vakinaisessa väessä palvelevat. Myös varusmieskouluttajien simputus oli vuosikymmenten kuluessa vakiintunutta ja arkipäivää. Tässä muutama "huumorinkukkanen" palveluajoiltani Helsingin Isosaaressa:

Alokkaina seisoimme ensimmäistä iltaa riveissä käytävällä. Alikersantit tulivat vielä kysymään meiltä: "Kuka haluaa vetää illan viimeisen tupakan?". Arvasin, että kuulosti liian hyvältä. Eräs alokkaista ilmaisi halukkuutensa ja saikin sitten meidän edessämme vetää perässään tupakkaa, joka oli sidottu narun päähän. Meitä ei ketään naurattanut, paitsi kouluttajia.

Villakoira eli pölykasa oli löytynyt tarkastuksessa jonkun punkan alta. Yöllä meidän tupamme alokkaat herätettiin, käskettiin laittaa taisteluvarustus yöpuvun päälle, kiväärit olalle. Neljä meistä asetettiin ison huovan nurkkiin, johon sitten aseteltiin villakoira. Marssimme pimeään metsään, jonne kaivoimme syvän haudan (kenttälapioilla!) villakoiralle. Sitten huovalta varistettiin varovaisesti "vainaja" kuoppaan, peitettiin kuoppa ja päästiin palaamaan tupaan.

Sitten olinkin jo aliupseerikoulussa samalla saarella. Jouduin yöpäivystäjäksi, mikä herätti vahingoniloista irvistelyä muissa koulutettavissa. Useimmat olivat jo kokeneet yöpäivystäjänä olemisen ja heidän kertomanaan tiesin, että vaikein hetki olisi kouluttajien, nk. santsarien, herättäminen aamulla. Kello kuusi astuin määräysten mukaisesti kouluttajien tupaan ja ilmoitin herätyksen. Yksikään alikessuista ei lotkauttanut korvaansa. Korotin ääntäni, mutta tulos oli sama.

Olin neuvoton, sillä ehdoton käsky oli herättää heidät. Toki tiesin heidän vain teeskentelevän nukkumista. Lopulta kosketin yhtä "nukkuvaa" olkapäästä, vaikka tiesin sen huonoksi vaihtoehdoksi. Salamannopeasti kaikki kouluttajat olivat hereillä ja karjuivat ympärilläni: "Yrittääkö oppilas tappaa meidät". Rangaistukseksi "tappoyrityksestäni" minun oli mentävä kouluttajien tuvan paperiroskikseen ja laulettava siellä Maamme-laulu. No ei siihen kuollut, mutta ei se kyllä isänmaallisuuttakaan lisännyt.

ESA KOSKINEN, RANTAPYSSYSSÄ 1976

Bacha Khan ja Mahatma Gandhi joukkokokoontumisessa Peshawarissa

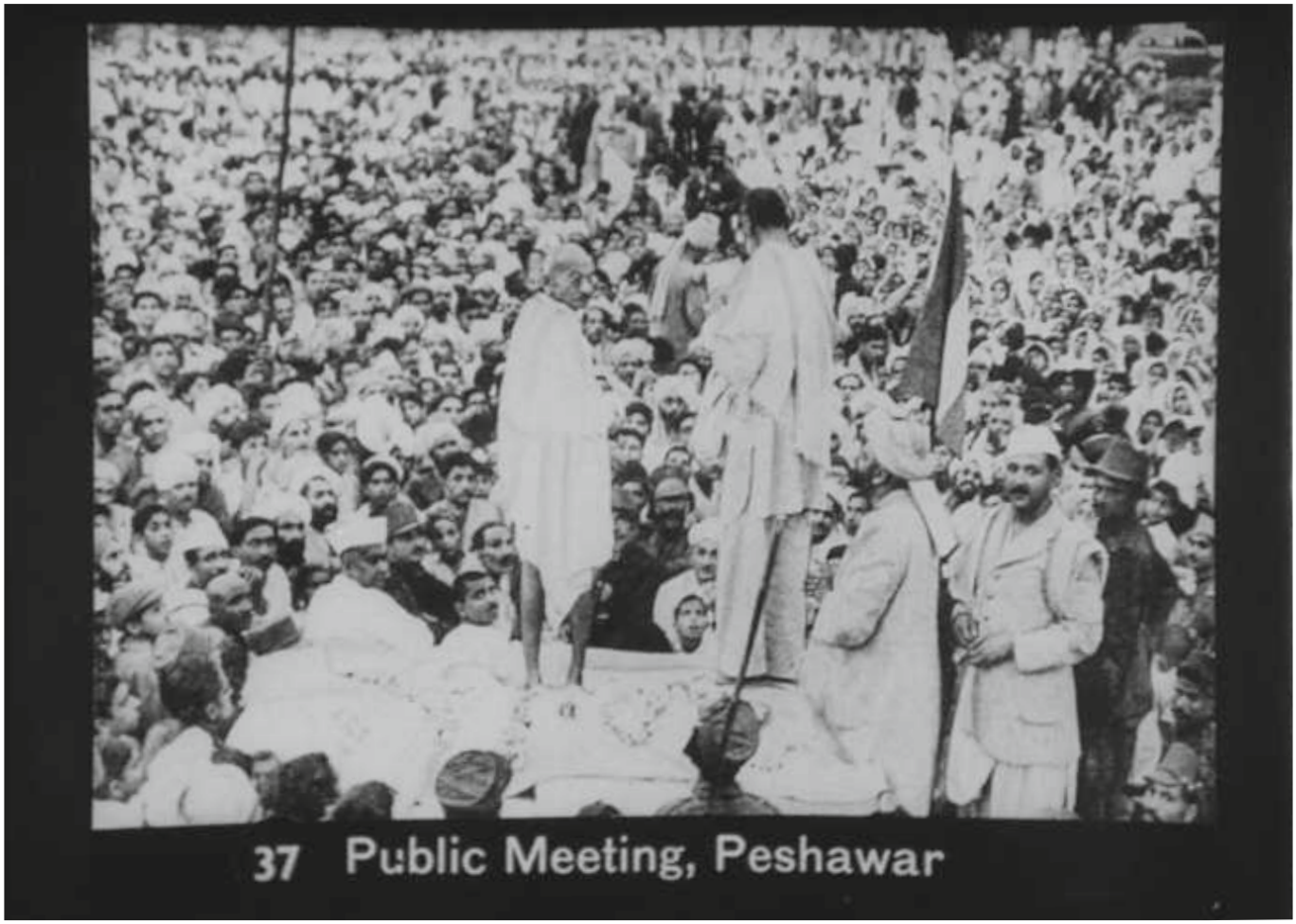

ARMEIJA ILMAN ASEITA

Vaikka armeijat yleensä ovatkin antimilitaristien kritiikin ykköskohde, kaikki maailmanhistorian armeijat eivät ole olleet samanlaisia. Nykyisessä Pakistanissa noin vuosina 1929-1955 toiminut Khudai Khidmatgar -liike järjestäytyi armeijan tavoin, mutta oli sitoutunut väkivallattomuuteen.

Khudai Khidmatgarin juuret olivat pashtu-kansan sosiaalisia uudistuksia ja koulutusta vaatineissa reformiliikkeissä. Järjestön johtajana toimi itsenäisyysaktivisti **Abdul Ghaffar Khan**, joka oli **Mahatma Gandhin** läheinen ystävä ja liittolainen. Yhdeksi Khudai Kidmatgarin keskeiseksi tavoitteeksi tulikin Britannian siirtomaavallan vastustaminen Intiassa.

Abdul Ghaffar Khan, joka tunnettiin myös nimellä Bacha Khan, aloitti yhteiskunnallisen työnsä perustamalla koulun 20 vuotiaana, ja pian tämän jälkeen hän pani alulle lisää kouluja Brittiläisen Intian rajaseudun syrjäkyliin. Hänen myöhemmin perustamansa armeijan ensimmäiset jäsenet olivat näiden koulujen oppilaita, jotka kiersivät kylästä toiseen kertomassa liikkeestä ja etsimässä vapaaehtoisia liittymään siihen. He aloittivat kouluja, auttoivat ihmisiä näiden töissä ja järjestivät joukkokokoontumisia.

Alkuun rekrytoijat kulkivat yhdenmukaisissa valkoisissa paidoissa, mutta vuoristoisilla seuduilla matkatessa valkoiset paidat rähjääntyivät nopeasti. Niinpä jotkut heistä alkoivat värjätä paitojaan punaisiksi. Punainen väri osoittautui hyvin erottuvaksi ja sisälsi lisäksi viittauksen vallankumouksellisiin ja sosialistisiin liikkeisiin, jotka toimivat siirtomaavaltaa vastaan. Väkivallaton armeija sai tästä lempinimen *Punapaidat*.

Brittiläinen imperiumi ja myöhemmin myös Pakistanin hallinto suosi tätä nimeä leimatakseen sen jäsenet kommunisteiksi. Islaminuskoiset punapaidat itse kuitenkin kiistivät kytköksen ateistiseen kommunistiseen liikkeeseen.

ASEETON AATE

Bacha Khan oli muslimi, ja myös Khudai Khidmatgar oli uskonnollinen järjestö. Sen nimi merkitsee suomeksi Jumalan palvelijoita. Järjestö suhtautui kuitenkin muihin uskontoihin myönteisesti, ja liittyessään siihen uudet jäsenet lupasivat antamassaan juhlallisessa valassa muun muassa palvella ihmisiä näiden uskonnosta riippumatta. Punapaidat suojelivat hinduja ja sikhejä muslimien hyökkäyksiltä, kun väkivaltaisuudet eri uskonryhmien välillä kiihtyivät ennen Intian jakautumista muslimienemmistöiseen Pakistaniin ja hinduenemmistöiseen Intiaan.

Bacha Khan perusteli väkivallattomuutta nimenomaan islamin uskolla. Hän sanoi profeetan opettaneen seuraajiaan olemaan vahingoittamatta toisia ihmisiä ja työskentelemään toisten hyväksi. Häneen kuitenkin vaikutti suuresti myös Gandhin väkivallattomuusoppi, joka pohjautui hindulaiseen perinteeseen.

Väkivallattomuuden ohella liikkeen ideologiaan kuului tasa-arvo ja sorrettujen puolustaminen sortajiaan vastaan. Toisaalta liike itse oli hyvin hierarkkisesti johdettu ja edellytti jäseniltään uskollisuutta sekä valmiutta henkilökohtaisiin uhrauksiin aatteen puolesta.

VÄKIVALLATTOMASTA TOIMINNASTA HALLITUSVALTAAN

Punapaitojen saama koulutus muistutti hieman militaristisen armeijoiden koulutusta. Siihen kuului leirejä, marsseja ja sulkeisia. Armeijassa oli upseereita, univormuja, arvomerkkejä ja soittokunta. Luonnollisesti väkivallaton armeija ei tietenkään harjoitellut aseiden käyttöä, vaan väkivallattoman vastarinnan tekniikoita. Alun perin Khudai Khidmatgariin otettiin vain miehiä, mutta vuodesta 1932 myös naiset pääsivät tähän armeijaan, ja he osallistuivatkin aktiivisesti liikkeen toimintaan ja myös sen johtoon.

Saavuttaakseen tavoitteitaan punapaidat järjestivät muun muassa boikotteja, lakkoja, tiesulkuja ja mielenosoituksia. He kieltäytyivät eri tavoin yhteistyöstä brittiläisten viranomaisten ja näiden kanssa toimineiden intialaisten kanssa. Brittiläinen imperiumi vastasi tähän lisääntyvällä väkivallalla ja vangitsemisilla. Tienvaltaajia päin saatettiin ratsastaa hevosella tai ajaa autolla. Vuosina 1930 ja 1931 brittiläiset siirtomaajoukot ampuivat useita kymmeniä rauhanomaisia punapaitoihin kuuluneita tai heitä kannattaneita mielenosoittajia Qissa Khwanissa, Takkarissa ja Hathikhelissa. Vuonna 1931 vangittiin 5000 Khudai Khidmatgarin jäsentä ja seuraavana vuonna 4000, myös liikkeen johtaja Bacha Khan. Khan vietti elämästään kaikkiaan yli 15 vuotta brittien vankiloissa. Britit myös pommittivat punapaitojen tukialueita ja myrkyttivät ja kiduttivat liikkeen jäseniä.

Tästä huolimatta aseeton armeija vain kasvoi, ja enimmillään vuonna 1938 siihen kuului noin 60 000 – 100 000 ihmistä. Bacha Khanin mukaan brittien ankaruus punapaitoja kohtaan johtui siitä, että he pelkäsivät väkivallatonta vastarintaa enemmän kuin väkivaltaista. Tähän oli syynsä: vuonna 1931 eräs brittiläisen Intian armeijan kokonainen jalkaväkirykmentti uhmasi suoria käskyjä ja kieltäytyi enää avaamasta tulta Khudai Khidmatgaria vastaan.

Vuodesta 1931 Khudai Khidmatgar toimi yhteistyössä Intian kongressipuolueen kanssa, joka vastusti siirtomaavaltaa ja ajoi sosiaalisia uudistuksia. Massaliikkeestä tuli vähitellen poliittinen voima. Ja kun britit sallivat vaalit Intiassa vuonna 1936, Bacha Khanin veli Khan Sahib valittiin Intian luoteisen rajaseutuprovinssin pääministeriksi. Kongressipuolueen enemmistön turvin **Khan Sahib** ajoi provinssissa läpi poliittisten vankien vapautuksia, parannuksia pashtun kielen asemaan sekä maareformin.

LIIKKEEN LOPPU

Vuonna 1939 Kongressipuolue vetäytyi vallasta vastalauseena Britannian toimille toisessa maailmansodassa, mikä jätti tilaa kilpailevan, erillistä muslimivaltiota kannattaneen Muslimiliiton vahvistumiselle. Khudai Khidmatgarissakin tapahtui hajaannus vuonna 1940, kun Bacha Khan kieltäytyi hyväksymästä liikkeen poliittisen siiven puheenjohtajavaalin tulosta. Tästä huolimatta poliittinen siipi voitti vaalit luoteisessa rajaseutuprovinssissa 1946.

Britannian siirtomaavallan päättyminen Intiassa vuonna 1947 oli luonnollisesti liikkeelle valtava voitto, mutta maan jakautuminen hinduenemmistöiseen Intiaan ja muslimienemmistöiseen Pakistaniin sekä tätä seuranneet etniset ja uskonnolliset väkivaltaisuudet olivat katastrofi. Itsenäistymisen jälkeisessä Pakistanissa valtaan nousi **Muhammad Ali Jinnah**, joka suhtautui vihamielisesti väkivallattomuusoppiin ja tavoitteli muslimien omaa valtiota. Vuonna 1948 Khudai Khidmatgarin toiminta kiellettiin ja sen keskus Sardaryabissa suljettiin. Samana vuonna satoja liikkeen jäseniä ja kannattajia ammuttiin Babrassa, jossa he olivat osoittamassa mieltään liikkeen kieltämistä ja sen johtajien vangitsemisia vastaan.

Khudai Khidmatgaria heikensi myös se, että monet siinä toimineet siirtyivät toisiin poliittisiin liikkeisiin. Khudai Khidmatgar sai jatkaa toimintaansa, mutta se kiellettiin uudestaan vuonna 1955, mistä lopulta tuli kuolinisku liikkeelle. Bacha Khan vietti suurimman osan ajastaan vuoroin Pakistanin hallinnon määräämässä kotiarestissa, vuoroin vankiloissa, joissa olot olivat hänen mukaansa vielä huonommat kuin brittien vastaavissa. Bacha Khan kuoli keuhkokuumeeseen vuonna 1988.

AKU KERVINEN
KUVA: WIKIMEDIA COMMONS

LUETTAVAA

Timo Virtanen. 2013. Abdul Ghaffar Khanin aseeton armeija. Rauhan puolesta 3/2017.
Wikipedia. Khudai Khidmatgar. (Englanniksi)

Hmm...
Hyvä
päivä...
A

KUMMA KEIKKA

Antimilitaristin valokuvaaja vieraili Squat Kummassa keikalla 21.7. Nettisivujensa mukaan Kumma on autonominen tila Helsingin Malminkartanossa. Kyseessä on yhteinen turvallinen tila, jossa voi tavata ihmisiä ja jutella ja jossa jokaista kunnioitetaan. Mukaan tarttui kuvia ja fiiliksiä.

Uskontojen Uhrit: Vitunmoista meteliä.

Joonas: Synkkää ja äkkiväärää indietä.

Cockbox: Edgy punk band.

KUVAT: KRISTIAN AUTIO

Harjoitellaan välillä rauhaakin

Lähes 70 rauhanaktivistia kokoontui Baltic Glory 18 -rauhanharjoitukseen 9. - 12.8. Loviisaan perinnekeskus Kuggomin viihtyisiin tiloihin. Tapahtuma oli jatkoa viime vuonna Ahvenanmaalla järjestetylle ruotsalais-venäläiselle Åland 17 -harjoitukselle. Tällä kertaa mukana oli myös suomalaisia ja Aseistakieltäytyjäliiton aktiiveilla ja Antimilitaristin toimituskuntalaisilla oli tapahtumassa hyvä edustus.

Useimmat osallistujat saapuivat Kuggomiin torstai-iltapäivänä 9.8. Leirin käytäntöjen läpikäymisen ja tutustumisen lisäksi ensimmäisen illan ohjelmassa oli luennot väkivallattomasta vastarinnasta sekä globaalin talouden valtasuhteiden muuttumisesta.

Varsinainen rauhanharjoitus vei suuren osan perjantaista ja lauantaista. Sen ohjasi jo Åland 17 -harjoituksen järjestelyissä mukana ollut **Pelle Sunvinsson**. Harjoitus koostui vajaasta kahdestakymmenestä erilaisesta kuvitteellisesta skenaariosta, jotka esiteltiin osallistujille yksi kerrallaan tapahtuman kaikilla kielillä eli englanniksi, ruotsiksi, venäjäksi ja suomeksi.

Vaikka harjoitus veikin useita tunteja päivästä, aikaa jäi myös rauhanaatteen edustajien keskinäiseen tutustumiseen sekä harjoituksen ulkopuoliselle ohjelmalle. Perjantai-iltana voi kuunnella luentoja esimerkiksi Ukrainan tilanteesta ja Ruotsin armeijan harjoittamasta homonationalismista tai osallistua dialogityöpajaan. Lauantai-ilta kului rennommissa merkeissä, tunnelma oli juhlallisempi ja ohjelmassa muun muassa performanssitaidetta.

Monet osallistujat kertoivat, että naapurimaiden aktivisteihin ja rauhanliikkeisiin tutustuminen oli erittäin avartavaa ja sitä pidettiin hyvänä tulevaisuuden kannalta. Ensi vuoden rauhanharjoitukselta toivottiin vähemmän eskaloituneisiin konflikteihin vastaamista ja enemmän rakenteellista rauhan luomista.

VÄHÄN RANKEMPAA RAUHANTYÖTÄ

Perjantain ja lauantain rauhanharjoituksessa sekoitettiin jatkuvasti ryhmiä ja menetelmiä, joilla annettuihin skenaarioihin etsittiin ratkaisuja. Välillä järjestäjät jakoivat osallistujat ryhmiin etukäteen, välillä osallistujien on muodostettava ryhmät itse. Useimmiten ryhmissä oli jäseniä eri maista, toisinaan tilanteita pohdittiin oman maan edustajien kesken. Jokaisen skenaarion ratkaisemiseen käytettiin noin 10 - 30 minuuttia.

"Sukellusvenehavainto Tukholman saaristossa herättää Ruotsissa vaatimuksia nopeasta liittymisestä Natoon ja Suomessa vaaditaan Ahvenanmaan uudelleenmilitarisoimista. Miten toivoisitte naapurimaan rauhanliikkeen reagoivan?"

Rauhanharjoituksen skenaariot seurasivat toisiaan ja tilanne eskaloitui jatkuvasti. Seuraavana päivänä oltiin jo tilanteessa, jossa ihmisiä kuolee ja pommitukset ovat alkamassa.

Osallistujilla riitti osaamista ja keskustelut olivat yleensä kiinnostavia ja moniäänisiä. Harjoitus sai myös kritiikkiä siitä, että rauhanliikkeen on vaikea enää tehdä mitään tilanteen päästyä niin pahaksi kuin esimerkkitilanteissa. Rauhanliikkeen olisi pitänyt pystyä toimimaan jo aikaisemmassa vaiheessa ja estää tilanteen äityminen näin pahaksi. Ylipäänsä harjoitus ohjasi siihen, että rauhanliike vain reagoi valtioiden ja sotavoimien tekemisiin, eikä aktiivisesti itse luo rauhallisempaa maailmaa. Monet kokivat rankkojen ja pahasti käsistä karanneiden tilanteiden käsittelyn raskaaksi. Kolme tuntia kestävä tauoton harjoitus helteisessä ja meluisassa huoneessa vaati osallistujilta sitkeyttä. Olosuhteet eivät kuitenkaan hiljentäneet dialogia, jatkuvaa analyyttistä pohdintaa ja kriittisyyttä myös omia ideoita kohtaan.

KUKA VOITTI?

Innovoimme tilanteisiin rauhanomaisia ratkaisuja toisensa perään, mutta aina kaikki ei sujunut toivotusti. Eräässä skenaariossa yhtä Baltic Glory -tapahtuman osallistujaa syytettiin yhteyksistä Venäjän tiedustelupalveluun. Kaikkien harjoituksen osallistujien täytyi yhdessä haluamallaan tavalla päättää, kuinka tilanteessa toimitaan. Järjestäydyimmekin nopeasti tehtävää varten, mutta kaikesta huolimatta emme saavuttaneet yksimielisyyttä toimintatavoista annetussa ajassa. Pelle Sunvinsson ilmoitti meille lakonisesti, että olimme epäonnistuneet ja jatkaisimme seuraavaan tilanteeseen.

Järjestäjät eivät myöskään varauksetta hyväksyneet kaikkia ratkaisujamme. Eräässä skenaariossa amerikkalaiset ampuivat alas venäläisiä koneita ja venäläiset upottivat amerikkalaisen aluksen Välimerellä. Jakaannuimme taas ryhmiin, jotka tarjosivat hetken päästä tilanteeseen ratkaisuksi esimerkiksi mielenosoituksia ja YK:n toteuttaman riippumattoman selvityksen vaatimista. Pelle totesi, etteivät ehdotuksemme ole riittäviä ja vaati radikaalimpia ideoita. Pohdimme hetken lisää, ja ehdotimme muun muassa lakkoja sekä ihmisketjuja estämään sotajoukkojen liikkumista. Nämä ratkaisuehdotukset saivat Pelleltä paremman vastaanoton.

Harjoituksen lopuksi lauantaina pääsimme äänestämään, olisivatko harjoituksessa suunnittelemamme toimet riittäneet estämään sodan. Äänestyksen perusteella osallistujien enemmistö oli optimistisia ja uskoi, etteivät pommit ala putoilla. Näyttää siltä, että rauhanharjoitus päättyi kuin päättyikin rauhanliikkeen voittoon.

MEENA LINDROOS JA AKU KERVINEN
kuvat: Aku Kervinen

Olen **Andrej Kalikh**, kotoisin Venäjältä. En työskentele missään antimilitaristisessa organisaatiossa, mutta työskentelin pitkään vuodesta 1995 alkaen aseistakieltäytymisen parissa. Suuren kansalaisjärjestöjen koalition kanssa ajoimme läpi siviilipalveluksen Venäjälle. Siviilipalveluslain tultua voimaan 2004 työskentelin jonkin aikaa asepalvelusta suorittavien oikeuksien parissa. Vuodesta 2008 olen keskittynyt korruptioon, koska korruptio on suurin ihmisoikeusloukkausten syy Venäjällä. Kuulun kansainväliseen toimittajaryhmään, joka pyrkii paljastamaan venäläistä rahanpesua ulkomailla. Olen myös journalisti ja kirjoitan toisinaan venäläiseen ja kansainväliseen mediaan. Ukrainan sodan alettua 2014 olen työskennellut eräissä humanitaarisissa projekteissa ukrainalaisten yhteistyökumppanien kanssa auttaakseni heidän maataan.

Miksi päätit osallistua Baltic Gloryyn?

Huolimatta siitä etten ole pitkään aikaan ollut mukana antimilitaristisessa liikkeessä, olen edelleen seurannut pasifistista ja sodanvastaista toimintaa Venäjällä. Ajattelen, että Putinin Venäjä ei ole uhka vain itselleen, vaan se on globaali uhka. Mielestäni Nato ei ole yhtä suuri uhka. Putinin Venäjä käy informaatio sotaa läntisiä maita vastaan ja yrittää ostaa lojaalisuutta lännestä. Se on vaarallista, ja todella toivon että te länsimaiden antimilitaristit näkisitte sen. Venäjä miehittää osia kolmesta valtiosta (Ukrainasta, Moldovasta ja Georgiasta), mutta se ei näytä olevan ongelma antimilitaristiselle liikkeelle.

Olen täällä myös tapaamassa venäläisiä antimilitaristisia ryhmiä ja selvittämässä, onko niiden yhteistyö niiden välillä mahdollista.

Mikä on ollut parasta Baltic Gloryssa?

On kiinnostavaa tavata eri maista tulevia ihmisiä, jotka ovat todella, todella erilaisia, mutta haluavat työskennellä yhdessä ja oppia toisiltaan. Täällä pääsen näkemään venäläisiä osana kansainvälistä antimilitaristista liikettä. He osallistuvat paljon keskusteluihin täällä. En usko että tällaista voisi edes järjestää Venäjällä. Osallistuin myös rauhanharjoitukseen. Osa sen väittämistä oli kiistanalaisia, mutta minun on hyvä nähdä tätä liikettä toisesta näkökulmasta.

Millaiset terveiset haluaisit lähettää Antimilitaristin lukijoille?

Olen puolellanne työssänne militarismia vastaan. Mutta mielestäni olisi tärkeää valita oikein toiminnan painopisteet. Toivoisin, että antimilitaristiset ryhmät osallistuisivat enemmän keskusteluun esimerkiksi Venäjästä ja Ukrainan sodasta. Antimilitaristeilla olisi tärkeää sanottavaa meitä tulevaisuudessa kohtaavista yhteisistä uhkista. Keskusteluun olisi tärkeää saada mukaan myös Keski- ja Itä-Euroopan aseistakieltäytyjiä.

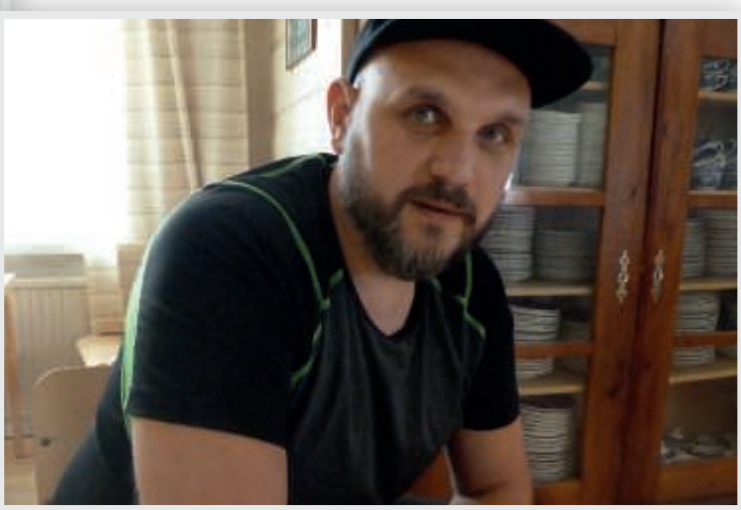

Olen **Aleksander Medinsky**, entiseltä ammatiltani sotilas. Työskentelin aiemmin Ukrainan sotilastiedustelussa, mutta kolme vuotta sitten jätin työni siellä. Avasin oman uutistoimiston, jonka kautta pyrin antamaan tietoa Donbassista ja Ukrainan tilanteesta. Journalistinen työni on aiheuttanut minulle monia ongelmia. Ukrainan turvallisuuspalvelu SBU on aloittanut toimistani rikostutkinnan, ja uusnatsijärjestö C14 kidnappasi ja kidutti minua. Erittäin suositulla Youtube-kanavallani olen käsitellyt myös sosiaalisia ja ekologisia ongelmia.

Miksi päätit osallistua Baltic Gloryyn?

Koska tunnen vastuuta Euroopan kansojen suhteista - Venäjän, Ukrainan, Suomen, Ruotsin ja muidenkin maiden. Tällä hetkellä Ukrainassa puhutaan vihan kieltä. Mediatyöntekijänä tunnen vastuuni ja haluan jakaa kokemukseni muiden osallistujien kanssa. Se tuntuu todella hyödylliseltä.

Mikä on ollut parasta Baltic Gloryssa?

Eri maista tulleet erilaiset ihmiset, jotka haluavat rauhaa ja lopettaa ihmisten tappamisen. Meidän on hyvä tutustua ja keskustella keskenämme. Ja erityisesti tässä tapahtumassa hienoa on ollut yhteisen kommunikaatiokanavan luominen Telegram-pikaviestipalveluun. Nyt voimme pitää yhteyttä toisiimme.

Millaiset terveiset haluaisit lähettää Antimilitaristin lukijoille?

Make love, not war! Meidän kaikkien pitää saada elää, eikä kenenkään pitäisi kuolla sodan vuoksi. Pyydän myös kaikkia Antimilitaristin lukijoita seuraamaan Donbassin (Itä-Ukrainan) tilannetta mutta olemaan luottamatta sodan osapuolten välittämään tietoon.

KOHTAAMISIA KUGGOMISSA

Baltic Glory -18 -rauhanharjoituksissa Loviisan Kuggomissa oli mukana monia kiinnostavia ihmisiä eri puolilta maailmaa. Antimilitaristi haastatteli joitakin heistä.

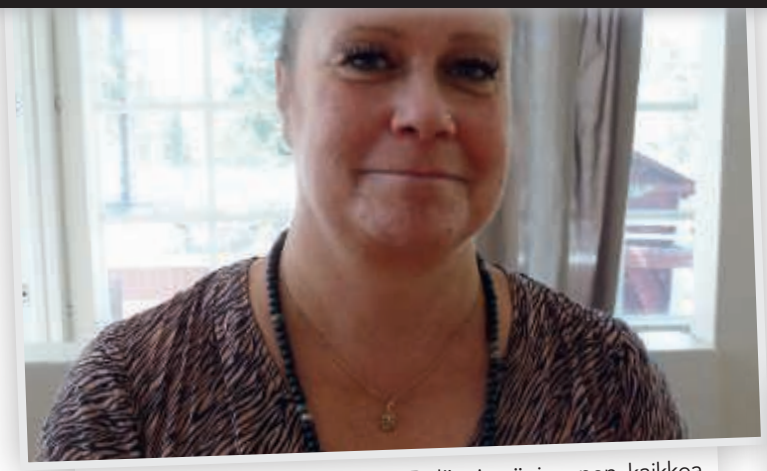

Olen **Karmapriya Muschött**. Pidän itseäni ennen kaikkea ympäristöaktivistina mutta myös ihmisoikeusaktivistina. Haluan nostaa esille ympäristökysymyksiä. Mielestäni on käsittämätöntä, että koko ekosysteemi on vaarassa tuhoutua ja se voi tapahtua täysin laillisesti.

Miksi päätit osallistua Baltic Gloryyn?
Tulin tänne, koska mielestäni ihmisoikeudet, luonnonsuojelu ja rauhan asia kuuluvat yhteen. Halusin myös tavata samalla tavalla ajattelevia eri maista ja nähdä, mitä saamme yhdessä aikaan.

Mikä on ollut parasta Baltic Gloryssa?
Tapaamiset muiden ihmisten kanssa, joita en ehkä olisi muuten tavannut.

Millaiset terveiset haluaisit lähettää Antimilitaristin lukijoille?
Pitäkää yhtä ja toivoa yllä!

Olen **Eeva-Helena Inomaa**. Tulin aikoinaan taiteilijoiden rauhanjärjestö Pandiin tekemään rauhantyötä origamikurkien myötä. Olen eronnut kahden lapsen äiti ja neljän lapsen isoäiti. Asun Espoossa, mutta vietän suurimman osan ajasta kesämökilläni Hattulassa. En ollut hippi enkä rauhanliikkeessä mukana vielä 60- tai 70-luvulla, mutta eron jälkeen aloin olla yhä enemmän hippi. Nykyään allekirjoitan hippien arvot, kunhan jätetään pois päihteet ja turha vouhotus. Olen toiminut Pandin hallituksessa ja myös kolmen vuoden ajan puheenjohtajana.

Miksi päätit osallistua Baltic Gloryyn?
Pandin edustajana olen päässyt osallistumaan kansainvälisiin rauhankonferensseihin esimerkiksi Japanissa, Berliinissä ja Tukholmassa. Se antaa voimia, kun näkee, että on paljon muitakin ihmisiä, jotka toimivat samojen asioiden puolesta. Suomessa harvat jaksavat sitoutua toimintaan.

Mikä on ollut parasta Baltic Gloryssa?
Se, että näkee saman fiiliksen muiden maiden ihmisissä ja saa heiltä ideoita. Jos itse on myöhemmin järjestämässä jotakin, voi täällä kohtaamiaan ihmisiä ehkä pyytää avuksi. Yhteistyö ja yhteishenki on ollut hienoa.

Millaiset terveiset haluaisit lähettää Antimilitaristin lukijoille?
Äitinä ja isoäitinä tekisi mieli sanoa, että ajatelkaa välillä mummojakin. Monet ovat huolissaan maailman saastumisesta, mutta sanovat samalla että Puolustusvoimiin pitää satsata ja Natoon liittyä, vaikka ne ovat suuria ympäristön tuhoajia. Isäni oli aikoinaan sodassa, ja ymmärrän sotasankaruuden käsitteen, mutta kyllä tulevat sukupolvet voisivat keksiä parempia keinoja selvitä tästä maailman sekamelskasta kuin sodat.

Olen **Josh Nadeau**, kotoisin Kanadasta mutta asun Venäjällä. Olen freelance-kirjoittaja ja kääntäjä. Ohjaan dialogiryhmää Pietarissa.

Miksi päätit osallistua Baltic Gloryyn?
Olen kiinnostunut konfliktiteoriasta ja dialogista konfliktinratkaisun työkaluna. Kiinnostuin myös tapahtuman ohjelmasta ja halusin nähdä sen ja antaa siihen mahdollisesti oman panokseni.

Mikä on ollut parasta Baltic Gloryssa?
Tavata ihmisiä, jotka toteuttavat kiinnostavia projekteja, ja löytää tuttavia, joiden kanssa työskennellä. On hienoa myös saada käytännönläheisiä vinkkejä omaan toimintaan.

Millaiset terveiset haluaisit lähettää Antimilitaristin lukijoille?
Jokaisella ihmisellä konfliktin toisella puolella on oma tarinansa, vaikka hän olisikin konfliktin väärällä puolella.

Olen **Jyrki Käkönen**. Olen eläkkeellä oleva professori. Olen tehnyt tutkimusta Tampereen sekä Tallinnan yliopistoissa. Olen tutkinut kansainvälisiä suhteita ja Eurooppaa. Työskentelen Kone-säätiön rahoittamassa tutkimuksessa, joka tarkastelee maailman muuttumista ja sen seurauksia seuraamalla kansainvälisiä sopimuksia. Olen opettanut rauhasta ja globalisaatiosta ja haluan hajottaa perinteisen Eurooppa-keskeisen käsityksemme maailmasta. Haluan tuoda työssäni esiin muiden kulttuurien näkökulmia ja maailmankuvaa.

Miksi päätit osallistua Baltic Gloryyn?

Minua pyydettiin mukaan ja päätin osallistua, sillä tällaisia tapahtumia ei ole hetkeen tullut vastaan. Mielestäni rauhantyö on hävinnyt näköpiiristä ja politiikasta, vaikka sille vielä olisi tarvetta. Kylmän sodan jälkeen rauhantutkimuslaitos aiottiin liittää ulkoministeriöön ja minä olin vastustamassa tätä ideaa. Rauhantutkimuslaitos sai paikan Tampereen yliopistolta.

Mitä mieltä olet ollut Baltic Glorysta?

On harmillista, että rauhanliike joutuu vain vastaamaan konflikteihin, vaikka rauhan rakentamisen kuuluisi olla arkipäivän työtä eli kaiken tasa-arvon toteuttamista. Tämä estäisi monien konfliktien syntymisen ylipäätään. Rauhanliikkeen olisikin hyvä tulevaisuudessa miettiä, mitä proaktiivisia keinoja se voisi käyttää rauhan säilyttämiseksi. Rauhanharjoitus voisikin tulevaisuudessa tuoda yhteen rauhanliikkeen ja ympäristöliikkeen, sillä näiden liikkeiden agendat kohtaavat toisensa, kun esimerkiksi tarkastellaan sodan aiheuttamia ympäristövahinkoja sekä kaikkia resursseja, jotka uppoavat asevarusteluihin planeetan pelastamisen sijaan.

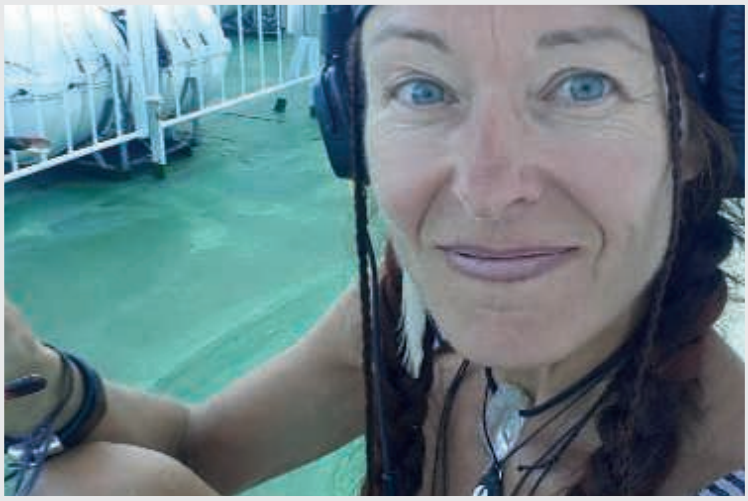

Olen **Mica Lisitschkin**. Asun Uppsalassa ja työskentelen kuraattorina musiikkilukiossa Tukholmassa.

Miksi päätit osallistua Baltic Gloryyn?

Sain tietää rauhanharjoituksesta ystävieni **Pellen** ja **Lisan** kautta, jotka olivat järjestämässä leiriä. Olen aiemmin tehnyt 8 vuoden ajan paljon suoraa toimintaa, muun muassa Ruotsin suurimman antimilitaristisen verkoston, Ofogin, kanssa, jossa myös tutustuin Pelleen ja Lisaan. Kävin aikoinaan työn kautta väkivallan vastaisessa koulutuksessa, jossa opin paljon sodankäynnistä. Tämä järkytti minua ja avasi silmäni, joten halusin tehdä enemmän suoraa toimintaa. Olen muun muassa tehnyt siviilinä tarkastuskäyntejä asetehtaan alueelle Ruotsissa sekä ollut mukana ydinasetehtaalle johtavan tien sulussa Englannissa. Olen myös maalannut pinkkejä perhosia ja sydämiä armeija-alueen tykkeihin Ruotsissa. Olen käynyt erittäin mielenkiintoisia keskusteluja poliisin kanssa, kun olen kertonut heille olevani rauhanaktivisti, joka ei aio turvautua väkivaltaan. Yleensä he ovat jakaneet kanssani samat arvot. Huumori on usein toiminut aseenani militaristista propagandaa vastaan.

Mitä mieltä olit Baltic Glorysta?

Parasta oli se, kun pääsin tapaamaan myös venäläis-aktivisteja ja oppimaan lisää Venäjän tilanteesta, sillä en ole ennen tehnyt yhteistyötä heidän kanssaan. Osallistuisin uudestaan rauhanleirille, jos harjoitukset käsittelisivät enemmän rauhan luomista ja säilyttämistä, eivätkä vain pitkälle vietyjen konfliktien ratkaisemista. Konfliktit ovat oireita suuremmista ongelmista ja eriarvoisuudesta. Olisi tärkeää oppia, kuinka voi estää sodan, ja sitä pitäisi myös opettaa koulussa. Synnymme militaristiseen kulttuuriin, jossa emme tällä hetkellä osaa luoda pysyvää rauhaa.

Banksy: The Wall in Palestine

SOSIAALISEN ETÄISYYDEN YLITTÄMINEN VÄKIVALLATTOMASSA KAMPPAILUSSA

Vastapuolen näkemyksiin vaikuttaminen on usein osa sekä väkivallatonta kamppailua että tavanomaisempaakin poliittista toimintaa. Mutta miten siinä voi onnistua, jos juurtuneet käsitykset saavat vastustajan pitämään ajatuksiasi vain sivuuttamisen arvoisina?

Vaikka väkivallattoman kamppailun tutkimus on kasvattanut suosiotaan viime vuosikymmeninä, ovat **Gene Sharp** (1928–2018) ja **Johan Galtung** (s. 1930) ehkä edelleenkin alan tunnetuimpia nimiä. Sharpin väkivallattoman kamppailun strategiaa on sovellettu aina Myanmarin sotilasjuntan vastaisesta toiminnasta Arabikevään liikehdintöihin. Galtungin asema rauhantutkimuksen perustajahahmona taas on tehnyt hänen nimensä tutuksi lukemattomille akateemikoille ja diplomaateille ympäri maailmaa.

Niin Sharp kuin Galtungkin ottivat ajatteluunsa paljon vaikutteita **Mahatma Gandhilta** (1869–1948). Siksi ei olekaan yllättävää, että molempien väkivallatonta kamppailua koskevissa kirjoituksissa merkittävää osaa näyttelee käännyttäminen.

Galtungin ajattelussa tämä "positiivinen siviilivastarinta" on keskeistä, kun taas Sharp pitää sitä epätodennäköisimpänä tapana voittaa väkivallaton kamppailu. Toisaalta myös vastustajan taivuttelulla ja väkivallattomalla pakottamisella pyritään ihmisten saamiseen väkivallattomien kamppailijoiden puolelle. Omista näkemyksistä vakuuttaminen on olennainen osa myös monien kansalaisjärjestöjen kampanjatyötä ja viestintää, sillä usein järjestön jäsenistö ei ilman julkista painetta pysty vaikuttamaan tärkeinä pitämiinsä kysymyksiin.

"TOISTA" EI KUUNNELLA

Muiden saaminen vakuuttuneeksi omista näkemyksistään vaatii kuitenkin, että vastaanottaja on halukas arvioimaan tarjottua näkökulmaa. Tähän vaikuttaa sosiaalinen etäisyys eli se, kuinka läheisenä tai vieraana näkökulman tarjoaja tai tämän ryhmä nähdään. Läheisiksi koettujen ihmisten näkemyksiä arvostetaan tyypillisesti enemmän ja niitä ollaan valmiimpia arvioimaan myös silloin, kun ne vaikuttavat olevan ristiriidassa omien näkemysten kanssa. Jos uuden näkökulman esittäjä koetaan vieraaksi, tämä nähdään usein outona, ei aivan ihmisenä, ainoastaan stereotypian edustajana tai jostain muusta syystä näkemyksiltään toissijaisena.

Väkivallattomien kamppailijoiden pyrkimyksiä vastustetaan usein sosiaalista etäisyyttä vahvistamalla ja hyödyntämällä. Yleisimmin tämä tapahtuu negatiivisia mielikuvia ruokkimalla, mutta sitä on sovellettu myös hyvin konkreettisesti aseellisen toiminnan yhteydessä. Tunnettu esimerkki tästä on vuoden 1956 Unkarin miehityksestä: Neuvostoliitto toi maahan joukkoja venäjää puhumattomilta itäisiltä alueiltaan, jolloin miehittäjäjoukot ja unkarilaiset eivät voineet keskustelemalla ja inhimillisiä yhteyksiä rakentamalla kuroa sosiaalista etäisyyttään umpeen.

SOSIAALINEN ETÄISYYS VOIDAAN YLITTÄÄ

Entä mitä väkivallattomat *aktionistit*, kuten Sharp heitä kutsuu, voivat tehdä sosiaalisen etäisyyden ylittämiseksi? Siihen voidaan pyrkiä järkeen vetoavilla argumenteilla yhteisen ihmisyyden puolesta, mutta vielä varmemmin käännytysstrategian onnistumisen takaa emootioiden, uskomusten, asenteiden ja moraalijärjestelmien voiman hyödyntäminen. Valmius kärsiä päämääriensä eteen, väkivallattomuudessa pitäytyminen ja ennen kaikkea kielimuurit ylittävä rohkeus ovat sekä Galtungin että Sharpin mielestä tärkeimpiä tapoja vaikuttaa ihmisten näkemyksiin sosiaalisesta etäisyydestä huolimatta.

Kärsimyksensä ilmaisemalla väkivallattomat kamppailijat saattavat herättää vastustajassa myötätuntoa ja tähän vetoamalla ylittää sosiaalisen etäisyyden raja-aitoja. Sharp kutsuu tätä eräänlaiseksi rationaalisuuden ohittavaksi shokkihoidoksi. Kärsimyksellä käännyttämisen onnistuminen on kuitenkin riippuvaista aktionistien osakseen saamasta empatiasta ja kunnioituksesta. Suuren sosiaalisen etäisyyden takia vastustajan on helppo ajatella aktionistien kärsimyksen olevan täysin oikeutettua. Kärsimyksen pitäisikin antaa vastustajalle uusi näkökulma, jonka kautta samaistua aktionisteihin.

Valmius kärsiä osoittaa vilpitöntä uskoa omiin päämääriin. Viesti on vielä vahvempi silloin, kun kärsijä ei itse turvaudu väkivaltaan. Näin toimimalla aktionistit voivat osoittaa kamppailevansa epäoikeudenmukaisuutta eivätkä joitain tiettyjä ihmisiä tai ihmisryhmiä vastaan. Vastustajan ei tarvitse kokea itseään henkilökohtaisesti uhatuksi eikä väkivallattomia toimijoita ole helppo leimata vaaraksi yleiselle turvallisuudelle. Väkivallattomuudesta lipsuminen ja väkivaltaan turvautuminen – vaikka vain kertaluontoisesti – luo turvattomuuden tunnetta, herättää epäilyjä pahantahtoisuudesta ja tekee uhaksi leimaamisen erittäin helpoksi, jolloin sosiaalinen etäisyys kasvaa.

Väkivallaton kamppaileminen epäoikeudenmukaisuutta vastaan valmiina kärsimään ei kuitenkaan ole tehokasta ilman rohkeutta. Sharp ja Galtung toteavat, että rohkeus on tärkein elementti sosiaalisen etäisyyden umpeen kuromisessa. Vaikka väkivallattomat kamppailijat olisivatkin valmiita kärsimään päämääriensä eteen ja vaikka he eivät koskaan syyllistyisi väkivaltaan, heidän herättämänsä kunnioitus jäisi laimeaksi, jos he toimisivat pakotettuina ja vastentahtoisina tai jos he valehtelisivat ja osoittaisivat pelkurimaista asennetta esimerkiksi pakoilemalla. Jos aktionistit pysyvät väkivallattomina ja kärsivät toimintansa seuraukset rohkeasti, on heidän päämääriään vastustavienkin vaikea suhtautua heihin alempiarvoisina toisina.

Vaikka yllä mainitut seikat ovat sosiaalisen etäisyyden ylittämisen ytimessä, on hyvä huomioida, että aktionistienkin kannattaa suhtautua vastustajaansa sympaattisesti ja pyrkiä ymmärtämään tämän näkemyksiä ja pelkoja, jotta vastustaja ei kokisi aktionisteja uhkaavana. Heidän kannattaa toimia kunnioittavasti ja jopa ritarillisesti sekä ylläpitää henkilökohtaisia yhteyksiä vastustajaansa. Erityisen tärkeää huomaavainen käytös on silloin, kun kunnioitus on jo saavutettu. Jos se menetetään uudelleen, on vastustajan helppo ajatella arvokkuuden osoitusten olleen vain hämäystä ja peite kamppailijoiden todelliselle luonteelle.

Kun sosiaalinen etäisyys on voitettu, vastustaja voi alkaa kokea – usein sidosryhmiensä tai yleisen mielipiteen muuttumisen myötävaikutuksella – häpeän tunnetta tekemistään vääryyksistä ja haluta lopettaa nyt kestämättömänä näkemänsä toiminnan. Tällöin käännyttäminen on onnistunut.

Sosiaalinen etäisyys on siis mahdollista ylittää. Tehtävä ei ole kuitenkaan helppo, sillä se vaatii kurinalaisuutta, rohkeutta, uhrautumisvalmiutta sekä niiden taitavaa soveltamista vastustajan näkemysten muuttamiseksi. Tähän tarvitaan väkivallattoman konfliktin dynamiikan ymmärtämistä ja juuri tämän ymmärryksen lisäämiseen Sharpin ja Galtungin kaltaisten ajattelijoiden teokset pyrkivät.

JUHANI MASTOKANGAS
KIRJOITTAJA ON VÄKIVALLATTOMAN KAMPPAILUN TEORIOITA VERTAILLUT YHTEISKUNTATIETEIDEN MAISTERI.

LÄHTEET

Galtung, Johan (1968) **Rauhanomaisen puolustuksen strategia.** Vuoden 1970 painos.
Hämeenlinna: Kirjapaino Jaarli.

Sharp, Gene (1973) **The Politics of Nonviolent Action: Part Three, The Dynamics of Nonviolent Action.** 7. painos (2000). Manchester, New Hampshire: Porter Sargent Publishers, Inc.

IHMISMIELI YDINASEIDEN MAAILMASSA

Dosentti **Ilkka Taipaleen** toimittama teos Miksi ydinsota todella voi syttyä? tarjoaa lukijalle mielenkiintoisen kokoelman rauhantyötä tavalla tai toisella sivuavia tekstejä lukuisilta eri kirjoittajilta ja vuosikymmeniltä. Mukana on niin **Albert Einsteinin** ja **Sigmund Freudin** kirjeenvaihtoa 1930-luvun alusta kuin **Stanley Milgramin** kuuluisaa tottelevaisuuskoetta koskeva raportti 60-luvulta.

Suuri osa teoksen teksteistä on kirjoitettu psykologian tai psykiatrian näkökulmista. Samalla useat kokoelman tekstit pyrkivät vastaamaan juuri siihen, miten ihmismielen pimeät mekanismit toimivat. Kun ihmisluonteen heikkoudet tunnetaan, helpottuu niitä vastaan kamppaileminen.

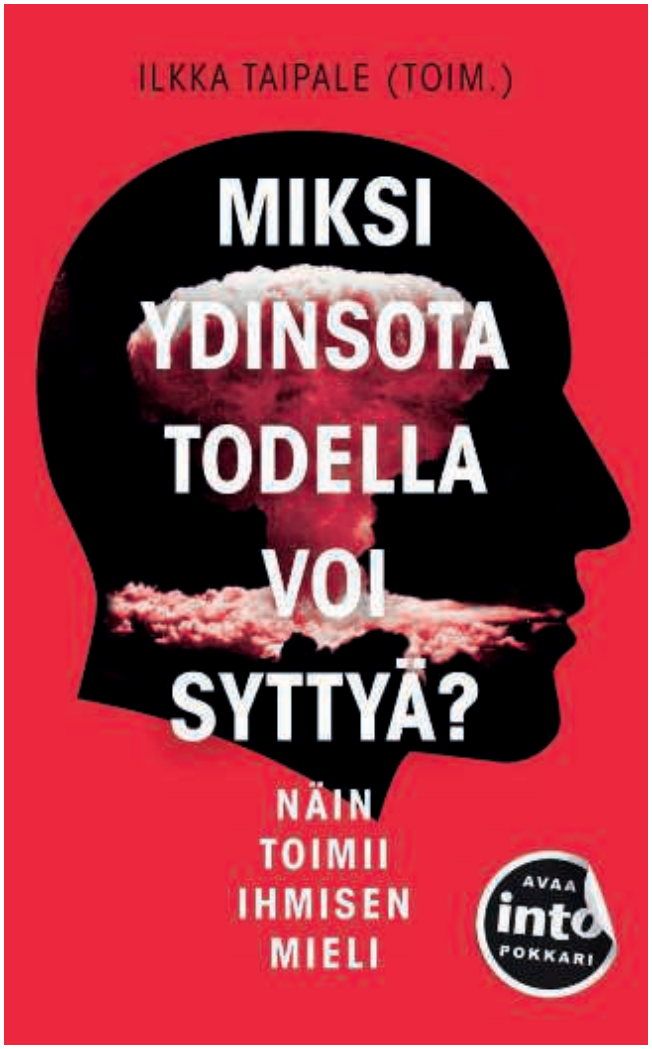

ILKKA TAIPALE (TOIM.):
MIKSI YDINSOTA TODELLA VOI SYTTYÄ?
– NÄIN TOIMII IHMISEN MIELI.
INTO KUSTANNUS OY 2018. 267 SIVUA.

Esimerkiksi sosiaalipsykologian kuuluisimpiin kokeisiin kuuluvan Milgramin tottelevaisuuskokeen mukaan merkittävä osa koehenkilöistä on valmiita antamaan toiselle koehenkilölle voimakkaita sähköiskuja koetta johtavan tutkijan vaatimuksesta. Milgramin tottelevaisuuskoe on masentavasta tuloksestaan huolimatta tärkeä, sillä se tuo näkyväksi ne voimat, jotka sosiaalisessa todellisuudessa latentisti ovat läsnä ja jotka tietyissä historiallisissa tilanteissa saattavat johtaa erittäin surullisiin lopputuloksiin.

Miksi ydinsota todella voi syttyä? on julkaistu ensimmäisen kerran jo vuonna 1984, mutta teoksen sanoma on näinä vastakkainasettelun aikoina edelleen erittäin ajankohtainen. Valitettavasti konfliktien kärjistyminen on edelleen mahdollista. Rauhantyötä kaivataankin nyt enemmän kuin koskaan, jottei ihmiskunta tällä vuosisadalla toistaisi viime vuosisadan virheitä. Teoksesta löytyvä psykiatrien vetoomus valtiomiehille on edelleen yhtä ajankohtainen kuin julkaisuvuonnaan vuonna 1935. Ne voimat, jotka johtivat 1900-luvun murhenäytelmiin, ovat edelleen pinnan alla läsnä myös suomalaisessa yhteiskunnassa.

Väestön enemmistön välinpitämättömyys voi pahimmillaan johtaa suursotiin ja keskitysleireihin. Samalla sotilaallisen tilanteen eskaloituminen saattaa olla kiinni yksittäisten sotilashenkilöiden ratkaisuista. Teoksen kirjoittajista **Daniel Ellsberg** varoittaa, että kolmannen maailmansodan voi pahimmassa tapauksessa aloittaa yksittäinen majuri, jos kommunikaatioyhteyksissä tapahtuu jotain poikkeavaa. Samoin teknisen virhe voi pahimmillaan johtaa ydinsotaan – ja tällaisen virheen todennäköisyys on nollaa suurempi.

Kyse ei ole pelkästä katteettomasta uhkakuvien maalailusta. Mieleen muistuu esimerkiksi tarina neuvostoliittolaisesta everstiluutnantti **Stanislav Petrovista**, jonka toiminta saattoi pelastaa maailman ydinsodalta vuoden 1983 syyskuussa: Kun tietokonejärjestelmä ilmoitti Neuvostoliittoon kohdistuvasta ohjusiskusta, valvontabunkkerissa päivystänyt Petrov tulkitsi hälytyksen vääräksi eikä ilmoittanut siitä välittömästi eteenpäin korkeimmalle sotilasjohdolle. Ratkaisu saattoi pelastaa maailman, mutta ohjesäännön vastaisesti toiminut Petrov siirrettiin pian toisiin tehtäviin ja myöhemmin varhaiseläkkeelle.

Miksi ydinsota todella voi syttyä? maalaa toisinaan kuvaa ihmisestä melko synkin sävyin. Silti teoksen artikkeleissa luodaan myös toivoa. Toisenlainen maailma on mahdollinen. Kuten Ilkka Taipale esipuheessaan muistuttaa, sotilaskulttuuri ja väkivallan koneistot ovat ihmishengen tuotteita ja siten ihmisellä on myös mahdollisuus muuttaa niitä. Militaristinen kulttuuri on syytä kyseenalaistaa ennen kuin se johtaa peruuttamattomiin virheisiin.

JUUSO KOPONEN

Mitä sivari duunaa NYT?

ILJA JUUTILAINEN

NYKYINEN DUUNI

Suomen Kansallisoppera ja -baletti, näytäntötyöntekijä.

SIVARIPAIKKA

Taidehalli, Helsinki.

Milloin ja minkä ikäisenä suoritit siviilipalveluksen?
Täytin 20 vuotta, kun olin Lapinjärvellä sivarikoululettavana. Se oli vuonna 1999.

Kuinka päädyit siviilipalvelukseen?
Ehkä sellainen ajatus kypsyi vähän itsestään. Isäkin on käynyt sivarin. Ja silloisessa lähiystäväpiirissä sivariin meno taisi olla myös eräänlainen itsestäänselvyys. Jos olisi ollut ajankohtaista 6 - 7 vuotta myöhemmin olisin varmaan voinut harkita armeijaan menoakin. Joissain paikoissa sivarit tuntuivat mun palvelusaikaan olevan vähän niinkuin ylimääräisiä apukäsiä, joilla ei varsinaisia säännöllisiä tehtäviä niin paljon ollut. Tunnen kyllä ääniteknikoita ja kirjastotyöntekijöitä, jotka on aloittaneet uransa sivarista.

Palveluspaikkasi ja tehtäväsi sivarissa?
Olin Helsingin Taidehallissa jonkinlainen yleisapumies, joka teki vähän kaikkea. Vahtimestarin apulainen. Toistuvia hommia, juoksevia asioita. Hain mm. näyttelyjulisteita painosta ja levitin niitä sovittuihin paikkoihin, osoitetarrojen liimausta avajaiskutsuihin ja niitten lajittelu postinumeroalueittain ja toimitus postiin. Ja tietysti näyttelyiden ripustamis-ja purkamistyöt.

Mitä kaikkea olet tehnyt sivarin jälkeen?
Kävin kääntymässä parisen kuukautta Limingan kansanopiston taidelinjalla. Olen tehnyt erinäisiä töitä koulu- ja henkilökohtaisena avustajana, muuttomiehenä ja vuokrafirmassa hanttihommissa, ja tapahtumarakentajana. Mulla on metallialan artesaaniopintoja ja puualan perustutkintoon valmistava työvoimakoulutus, jonka kautta pääsin sitten lavasterakennushommiin. Olin Aalto-yliopistossa ja YLE:llä lavasterakentajana. Nyt olen kohta ollut kolme ja puoli vuotta Kansallisoopperassa näytäntötyöntekijä. Olen soittanu myös vuosien aikana rumpuja ja perkussioita useammassa eri bändissä.

Onko sivarista ollut sinulle hyötyä?
Olihan se sellainen yleinen tutustuminen säännölliseen työelämään, kun siihen asti oli ollut vain satunnaisia töitä. On se tullut mainittua jossain työhakemuksesskin, jos sillä vaikka olisi jotain merkitystä.

Minkä takia valitsit siviilipalveluksen?
Jonkin sortin ideologinen valintahan se on. Ei siinä iässä olisi ainakaan pää kestänyt armeijaa. Se on tuntunut vaan jotenkin omemmalta. Mutta olikos se määritelmä sivareistakin, että: ”kieltäytyminen asepalveluksesta rauhan aikana”?

Onko vakaumuksesi muuttunut ja miten toimisit, jos nyt joutuisit kutsuntoihin?
Ei vakaumus ole mihinkään muuttunut. Eihän sotimisessa ole mitään järkeä. Jos nyt pitäisi päättää niin voisin harkita meneväni kokemuksen ainutlaatuisuuden takia armeijaankin. Kohtuullisella henkisellä kantilla ja fyysisellä kunnolla varustettuna joistain niistä rääkeistä voisi pärjätessään jopa nauttia, ja tietyllä tapaa voi olla jopa ihan kehittävää oppia "nöyrtymään" olosuhteille tai tilanteille, joihin ei voi siinä hetkessä vaikuttaa.

En siis laajemmin ajatellen näe mitään ihaltavaa siinä, että ihmisiä koulutetaan ja koulitaan tottelemaan tai palvelemaan jotain korkeampia auktoriteetteja niitä kyseenalaistamatta.

Mainitse jokin mieleen jäänyt tapahtuma tai sattuma siviilipalveluksessa.
Kerran olin hukannut avaimeni Taidehalliin. Kerroin asian työnantajalle ja olin vähän aikaa ihan paskat housuissa. Onneksi ne sitten löytyivät, ennen kuin olisi pitänyt alkaa vaihtamaan kaikki lukot.

KIKKA RYTKÖNEN

KYSY KELTILTÄ

PALSTALLA ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITON LAKIASIAINSIHTEERI JUHA KELTTI KÄSITTELEE JURIDISIA KYSYMYKSIÄ.

juha.keltti@akl-web.fi

TALONVALTAUSTEN JURIDISET KONFLIKTIT KARTOITTAMATTA?

Tämän lehden sivulla 17 kerrotaan keikasta vallatussa talossa. Millaisia seuraamuksia lain näkökulmasta voi liittyä talonvaltauksiin, jotka ovat Suomessakin olleet antimilitaristeja lähellä olevien yhteiskunnallisten liikkeiden eräs toimintamuoto? Aseistakieltäytyjäliiton lakiasiainsihteeri vastaa.

LUETTAVAA

L Stranius & M Salasuo (toim), Talonvaltaus liikkeenä - miksi squat ei antaudu? (2008)

Millaisia juridisia seuraamuksia voi olla talonvaltauksesta?

Kysymys on asetettu valtaajan näkökulmasta. Omistajan asemaa valtaus ei muuta, vaikka toisinkin voisi olla. Meillä valtaus on laiton toimenpide, mutta Hollannissa ei – ainakin tämän käsityksen toistaa L. Straniuksen & M. Salasuon toimittama teos Talonvaltaus liikkeenä - miksi squat ei antaudu? Teos on muuten erinomainen, mutta valtauksien arviointi juridisina konfliktitilanteina on vähäistä.

Valtaajat eivät myöskään liene juuri vedonneet offensiivisesti puolestaan puhuviin juridisiin argumentteihin, joita esimerkiksi teoksessa mainittu vuoden 2006 nuorisolaki olisi saattanut tarjota. Oikeusavusta on mainintoja teoksessa. Se lienee kohdistunut omistajien vahingonkorvausvaatimusten ja poliisin toimintaan liittyvien rikossyytteiden torjumiseen. Edellisiä talonvaltaajat ovat pyrkineet välttämään muun muassa menemällä taloihin sisään mieluummin avaimilla kuin murtautumalla.

Rikosnimikkeitä ovat olleet muun muassa vahingonteko (syytteestä ainakin kerran luovuttu) ja niskoittelu. 2007 poliisin toiminta muuttui väkivaltaisemmaksi ja spektaakkelimaisemmaksi, mikä on voinut aiheuttaa kovempia syytteitä, kuten esimerkiksi syytteet virkamiehen vastustamisesta tai väkivaltaisesta vastustamisesta.

JUHA KELTTI

TOIMINTA-KALENTERI

15.8.-30.11.
Kutsuntakampanja - katso AKL:n nettisivuilta paikkakuntakohtaiset aikataulut

9.10.
AKL:n uusien ilta Rauhanasemalla kello 18

17.10.
Ruokaa ei aseita Helsingin Asunnottomien yössä

20.10.
Punkkia Rauhanasemalla kello 19-23

27.-28.10.
Varjokirjamessut

5.11.
Arndt Pekurisen muistokäynti

11.11.
Vegaaninen brunssi Rauhanasemalla

20.-26.11.
Nuorten militarisoinnin vastainen toimintaviikko

1.12.
Kansainvälisen rauhanvankipäivän ohjelmaa

15.12.
Punkkia Rauhanasemalla

Tervetuloa mukaan kaikkeen toimintaan!

Muutokset aikatauluihin mahdollisia. Katso tarkempi info nettisivuilta akl-web.fi tai Facebookista.

OIKAISU

ANTIMILITARISTISSA 2/2018 JULKAISTUN KOLUMNIN "SUOMEN NYKYINEN ASEVELVOLLISUUS KANNATTAJINEEN EI KUNNIOITA TRANSIHMISIÄ" LOPPUOSA OLI JÄÄNYT POIS LEHDEN PAINETUSTA VERSIOSTA. LISÄKSI JUTUN OHESSA OLLEEN KUVAN OLI OTTANUT ESA NORESVUO, EI TIIA SAINIO.

KOLUMNI ON NYT KOKONAISUUDESSAAN LUETTAVISSA ASEISTAKIELTÄYTYJÄLIITON NETTISIVUILLA KOHDASSA JÄSENLEHTI. JULKAISUN TARKKA OSOITE ON: http://akl-web.fi/antimilitaristi/2018/2/Suomen_nykyinen_asevelvollisuus_kannattajineen_ei_kunnioita_transihmisi

TEE TYÖTÄ, JOLLA ON TARKOITUS...

Osallistu kutsuntakampanjaan! Jaa tänä syksynä paikkakunnallasi aseistakieltäytymisestä kertovia esitteitä kutsuntoihin meneville tai levitä julisteita katukuvaan. Tilaa materiaalipaketti kotiisi ilmaiseksi osoitteesta toimisto@akl-web.fi.

Tsekkaa myös kutsunnat.net.

”Sota on rikos ihmiskuntaa vastaan.
Siksi olen päättänyt olla
tukematta minkäänlaista sotaa
ja kamppailla
sotien kaikkien syiden poistamiseksi.”